

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Štev. 170.

V Ljubljani, v soboto, 25. julija 1903.

Letnik XXXI.

Če pošli prejemnik:
za
slo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — h
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »
V pravništvu prejemnik:
za
slo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — h
četrt » 6 » — h
mesec » 1 » 70 »
Če pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Narednine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekeplal se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Sramota slovenskega naroda.

Čista sije Leonova podoba iz večnega zora v naše duše. Z ljubeznijo se spominjamo mi katoličani nepozabnega sv. očeta, s spoštovanjem se klanjajo Leonovemu spominu drugoverci. Ob trupu Leonovem — kakor je dejal v ogrski državni zbornici predsednik grof Apponyi — stoje v žalosti katoličani in nekatičani. Ž njim je katoliška cerkev izgubila najodličnejšega papeža, ki je kdaj sedel na prestolu svetega Petra. Leon XIII. je vodil katoličane iz kritičnih položajev do triumfov, bil je mož, ki je dokazal, da nam nad bodočnostjo katoliške cerkve ni obupati. A tudi oni, ki imajo drug svetovni nazor, so globoko pretreseni ob njegovi smrti. Ves omikani svet žaluje za Leonom XIII! Bilo je veliko to življenje — ki se je končalo s tolikimi triumi!

Ves omikani svet žaluje za Leonom XIII! Ne! Iz lista naše slovenske „inteligence“ se ne čuje žalost. Tu je nekaj fraz zaradi lepšega; a sicer meče list zoper velikega Leona grde klevete. Frivolno piše o Leonu, „da ženske niso marale zanj“, kleveta, da je bil „nasprotnik kulture“, da je „zahteval, da znanost ne sme iskati gole in čiste resnice“, sumnič, da se je le delal prijatelja cesarju, in govori o „streli zoper cesarja“, psuje, da je ljubil Slovence „v besedah“ in da je „odstavil“ sv. Cirila in Metoda, itd. itd. —

Slovenci smo majhen narod. Pravijo, da smo „narodič“, če nam sploh še gre to ime. Slovenci smo kmetiški narod. Ne moremo se ponašati z mogočno rodno aristokracijo, s krvnim plemstvom, ne z aristokracijo kapitala. Ponašati bi se mogli le z aristokracijo duha in srca. V srcu našega ljudstva so plemenite kali, izšlo je iz našega ljudstva nemalo plemenitih mož. In le z močjo duha in srca se more povspeti naš narod, da bo spoštovan in upoštevan v omi-

kanem svetu. A kako naj bo spoštovan in upoštevan, če bo nosila naša inteligenca na čelu znak sirovine in podlosti? In ali se ji ne bo vtisnil na čelo ta znak, če bo nje list glasilo podlosti in sirovosti?

Sramota! Turški sultan je s sočutjem slišal o bolezni Leonovi, ruski car mu je pristrčno želel zdravja; pruski Viljem je izrazil odkrito sočutje na težki izgubi, ki je zadela katoliško cerkev s smrtjo Leona, in je dejal, da bo ohranil Leonu zvest spomin; v New Yorku plapolala mestne hiše črna zastava — a glasilo inteligenca slovenskega katoliškega naroda kleveta mrtvega Leona! Ali ni to sirovost in podlost? Ali ni to sramota za slovenski narod?

Ves omikani svet žaluje za Leonom XIII., je dejal grof Apponyi. Ali bodo šteli Slovence med omikane narode, če celo svečana resnoba smrti enega največjih mož vzbuja v zastopnikih slovenske inteligenca le frivolnost, le klevete, le posmeh?

Liberalizem — to je gnusen tvor, to je gnojno ule na organizmu slovenskega naroda. Dokler ne iztisnemo tega ulesa, ni mogoč v slovenskem narodu krepek razvoj in zdrav napredek! Liberalizem zastuplja življenske sokove v našem narodu, in kjer ni zdravih sokov, ni zdravega, čvrstejšega življenja! Doklej bodo še zanašali in sadili na poljane slovenskega ljudstva strupeno zel liberalizma? Ali slovenska inteligenca res ne uvidi, kam jo tira klika, ki ima na Slovenskem v zakupu liberalizem? Ali res ne uvidi, da širi pod frazo liberalizma le sirovost, le podlost? Ali res ne uvidi, da „Slovenski Narod“ že davno ni več glasilo svobodne misli, ampak le glasilo sirovosti in podlosti?

To je gotovo, če inteligenca tega ne uvidi, bo šlo slovensko ljudstvo preko nje! Mi to zelo obžalujemo. Zakaj škoda toliko sile, ki bi je lahko razvil slovenski narod, ko bi bili vsi edini, ko bi delali vsi zložno za narodni prospek, za pravi napredek, za pravo kulturo slovenskega naroda! A če

tako imenovana slovenska inteligenca tega ne uvidi, pač ne ostane ljudstvu drugega nego li, da stopa preko njedalje za jasnimi cilji krščanske prosvete! Če omaga na poti, bo zadelo prokletstvo le tiste malovredne sinove, ki so izšli iz naroda, a niso živeli za narod, ki niso naroda dvigali, ampak le širili med njim sirovost in podlost!

Svet o Leonu XIII.

Malo je oseb, o katerih bi bila sodba časopisja tako soglasna, kakor je ravno o Leonu XIII. Vsi listi izvzemši le najnižje in najpodlejšje, kakor je postavimo pri nas „Slovenski Narod“ — slavijo velikanske zasluge, ki si jih je stekel veliki Leon za človeštvo.

Najbolj je seveda zanimivo, kaj pišejo o mrtvem papežu laški listi. V podlistku smo že nekaj o tem omenili, tu pa naj sledi še natančnejši pregled. Rimski listi prirejajo posebne izdaje. Izmed liberalnih časnikov sta izšla „Tribuna“ in „Giornale d'Italia“ v žalni obliki. Vsi so prinesli sliko Leonovo in njegov življenjepis. „Tribuna“ pravi, da je oseb papeževa postala sveta po svoji čistosti in plemenitosti. Nadalje govori o njem kot o papežu in pravi, da predno to stori, prikloni tudi ona svoje koleno v spoštovanju pred mrzlim čelom, kjer je bivala nekaj tako visoka učenost, tako velika krepkost. (V „Napredku“ se bere vse kaj drugega. Op. ured.) „Italia“ pravi, da je bilo vladanje Leona XIII. slavno. „Popolo Romano“ povdarja, da se je Leon trudil spraviti Petrovo stolico v prijateljske odnose z državami, kar se mu je tudi posrečilo.

Vse angleške časopise govori jako spoštljivo o umrlem papežu. „Daily Chronicle“ pravi, da je bilo papeštvo ob smrti Pijevi tako omajano, da se je „splošno“ (!) pričakovalo njegovega konca; Leon XIII. pa da je je zopet krepko utrdil. Slavi ga kot diplomata, državnika in kot prijatelja delavskih slojev. „Morning Post“ tudi primerja zadnja dva papeža in pravi, da je bil Pij IX. sicer obdobjanja vreden in pobožen duhovnik, a slab vladar; Leona XIII. pa imenuje velikega diplomata, ki je dobro poznal svet in ki je bil dovolj previden, da vkljub temu, da ni pripoznal novega reda v Italiji, ni prišel z njo novega boja. „Daily News“ raz-

motirajo v nekaterih stvkih razmerje umrlega papeža do Anglije in pravijo: „Leon XIII. je bil posebno naklonjen Angliji. Sprejemal je romarje onega naroda, ki se je vedno stanovito ustavljal njegovi avtoriteti, z odkrito pristrčnostjo. Zgodovina bo slavila Leona XIII. kot enega največjih papežev in najpionirskih kristijanov.“

Ravno tako izraža francosko časopisje občudovanje nad osebo Leona XIII. Tako piše „Le Journal“: „Leon XIII. je znal z modro roko poravnati nasprotstva, ko bi morda kdo drugi provzročil krizo. On ni bil niti strasten, niti trdovraten, ni slepo služil praznim formulam, pozdravljal je novo republiko in poslušal tožbo vznemirjene demokracije.“

Bivši francoski zunanji minister Hanotaux priobčuje v „Le Journalu“, da se je Gambetta ob izvolitvi Leonovi izrazil: „Novi papež bo postopal, kakor njegov prednik in ne bo zavrgel njegovih tradicij; toda delovanje njegovo bo večje važnosti, ko njegovi govori, in ako ne bo prezgodaj umrl, smemo pričakovati, da se pamet združi s cerkvijo... Leon XIII. je svet oportunista.“ „Dolgovladanje Leona XIII.“, pravi, „kaže, kako se je to prerokovanje uresničilo.“ „Gaulois“ piše: „Leon je spoznal, da moderna družba, ki jo je rodila revolucija, ni vedno sovražnica cerkve.“ Drumont piše v „Libre Parole“: „Leon je bil eden onih obdobjanja vrednih starčkov, ki so, kakor Bismarck in Gladstone, moralno vladali svet.“ „Soleil“ pravi: „Leon je zelo ljubil Francijo; naši deželi je bil naklonjen ko oče.“

Soglasna je sodba avstrijskega-nemškega časopisja o Leonu XIII. Glejmo, kaj piše „Ostdeutsche Rundschau“: „Ne da bi bili privrženci papeštva in to posebno ne onega, ki temelji na koncilskih sklepih l. 1870, moramo priznati, da je bil Leon XIII. mož vseobsežnega duha. Z ozirom na vsepe se lahko primerja z največjimi papeži: z Leonom I., Velikim Gregorjem VII. svetim. Ako je papeštvo pod njim po tolikih neuspelih njegovega prednika prišlo do veljave, ki jo obdružuje vsi oni, ki se spominjajo one dobe nazaj, je to le zasluga velikega njegovega duha.“

„Wiener Zeitung“ pravi, da je bil Leon vladar črez duhove, in da je vladal vedno v duhu krščanske miroljubnosti, pravljivosti in milobe. Slabo telo je nosilo v sebi dušo polno moči in plemenitosti. Skrbel ni samo za utrjenje vere, ampak

LISTEK.

Časniški glasovi o Leonu XIII.

Kadar pišemo o časniških glasovih o Leonu XIII., ali o časniških glasovih o komurkoli, ne smemo prezreti najvažnejšega svetovnega lista, našega „Slov. Naroda“. Kakor vedno, tako je tudi to pot zadel edino on pravo. Vsi listi, kateri kaj veljajo, so njegovih mislij. V četrtek se haba: »V obče se sodi papež tako, kakor smo mi o njem pisali na dan njegove smrti.«

Kako pa je pisal o njem takrat „Slov. Narod“? Bil je, kot navadno, zelo gostobeseden. Razdelil je svojo gostobesednost v poglavja, katerim je dal posebne nadpise. Pod nadpisom »Skof in kardinal« opisuje Leona XIII. tako, kot bi bil dvorezen nož, pravi, da ga je tako imenoval bivši italijanski minister Minghetti. Seve pristavlja, da ta mož dokazov za svojo trditve ni spravil na dan, ali „Slov. Narod“ vendar ni čisto prepričan, da bi dolžitev ne bila brez podlage, ker pravi: »če je to resnično, kaže itd.« Pod zaglavjem „V duhu tradicije“ piše „Sl. Narod“, da je znal umrli papež pridobiti razne vlade, in pristavlja: „Če je to na

srečo narodov in kulture, je seveda drugo vprašanje«. V oddelku »Politični organizator« popisuje liberalno glasilo papeža kot organizatorja „klerikalizma“, in dokazuje, da je to delo v nasprotju z „moderno kulturo“. Potem pride posebno poglavje z naslovom: „Nasprotnik moderne kulture“. Tu se norčuje list iz Leona XIII., češ, da se je upiral »vsaki najmanjši reformaciji v cerkvi, pač pa poslal svoj blagoslov — Leonu Taxilu«. Tudi pod naslovom »Delavski papež« ne hvali liberalno glasilo papeža, češ, da vsa krščanska delavska organizacija »ima samo namen povečati papeževo politično oblast«. V oddelku »Prijatelj Slovanov« skuša „Sl. Narod“ dokazati, da je Leon bil naš nasprotnik.

Tako torej sodi o Leonu naš „Sl. Nar.“ Tako ga zdeluje. Kako pa pišejo o njem drugi listi? Najprej italijanski. „Tribuna“ pravi, da se mora vsakdo uklanjati Leonovi veliki modrosti in čednosti. „Popolo Romano“ dokazuje, da se je Leonu posrečilo napraviti harmonijo med papeštvom in državami. Celo socialistični „Avanti“ pravi, da zapušča smrtno truplo papeža brez zaničevanja.

Tudi nemški protestantski časopisi hvalijo Leona, na čeld jim „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, katera ga proslavlja kot mirovnega papeža.

Izmed židovskih listov omenjamo le največjega, „Neue Freie Presse“. Dasi povdarja svoje »moderno«, ateistiško stališče, vendar priznava poštenost papeževnega nasprotnega prepričanja. Pravi, da je bil Leon navdan »vom Hochgefühl des Rechtes und der Pflicht.«

Na vse to pa je izlil svojo kritiko v četrtek „Slov. Narod“. On pravi:

»V obče se sodi papeža tako, kakor smo mi o njem pisali na dan njegove smrti — eni ga sodijo mileje, mnogi ostreje, v bistvu pa je istega mnenja, kakor smo ga izrazili mi. Tudi italijanski neklerikalni listi pišejo precej v istem smislu, seveda s posebnim ozirom na Leonovo nasprotstvo proti združeni Italiji. Najnedostojnejše se vede dunajsko časopisje. Niti klerikalni listi ne uganjajo takega humbuga, kakor ti dunajski lažiliberanci.«

Kajne, kakor smo ravno videli, ima list s svojo samohvalo in svojim zabavljanjem na »lažiliberalne« liste čisto prav, saj pravi rek: Bescheidenheit ist eine Zier, doch weiter kommt man — ohne ihr. Seveda samo pri »inteligentnikih.«

Leon XIII. — pisatelj in pesnik.

Literarna črtica.

Non omnis moriar!

Horac.

Umrli je veliki papež Leon XIII. in umrl je z njim slaven pisatelj in pesnik. In o Leonu kot pisatelju in pesniku hočemo tu izpregovoriti par besed.

Papež Leon XIII. je za časa svojega vladanja kaj mnogo deloval na leposlovnem polju, kajti njegove mnogobrojne enciklike so povsem znamenite in učene razprave. Večina njih obdelava znanstvena vprašanja iz teologije in filozofije; mnoge pa govore o današnjih zamotanih vprašanjih, o političnih in socialnih. Vse se pa odlikujejo po elegantni obliki, po izvanrednem bogastvu misli in po jasnih besedah. Ne trdimo preveč, ako rečemo, da ni svet bral nobenih enciklik kakega prejšnjega papeža toliko, nego ravno Leonove. Pa so Leonove enciklike povsem drugačne, kakor njegovih prednikov. One ne zanimajo samo teologov, marveč tudi družabne kroge. In mnogo pohvalnih kritik se je čulo o Leonovih enciklikah, sosebno hočemo tu priobčiti besede, koje je izrekel dr. Jodl, profesor filozofije na dunajski univerzi:

tudizapovzdigo znanosti. Se pozni rodovi ga bodo slavili kot prenovitelja krščanske znanosti. Bil je pravi oče in učitelj cerkvi, dober pastir in prava apostolska na rava. Milijoni žalujejo ob njegovi smrti.

»Fremdenblatt« piše: »Občudovanja je vredno njegovo zanimanje za vse oblike človeškega življenja in delovanja, zanimanje izvirajoče iz njegove asetične osebnosti, dobrohotnosti in ljubeznjivosti. Kdor je enkrat videl to plemenito starikavo postavbo, mu to ostane neizbrisno v spominu, kdor je enkrat pogledal v te njegove žive oči, ki so edino dajale telesu živahnost, ta je videl, kaj je plemenito bitje, udano z dušom in telesom vzvišeni ideji.

»Deutsches Volksblatt« piše: Sledi njegovega spravljevanja in reformatoričnega delovanja ne bodo izginit. Knez miru je bil Leon in socialni reformator, ki je krščansko vero prilagodil modernim razmeram in tako približal ljudstvu.

»Deutsche Zeitung« slavi velikega duha Leonovega in njegov plemenit značaj; Leona bo imenovala povestnica med najslavnejšimi papeži.

»Wiener Morgenzeitung« pravi med drugim: »Z Leonom je umrl eden največjih mož, kar jih je kdaj sedelo na stolici sv. Petra, in le težko presojamo danes važnost dogodka, da je izginil ta modri in zmerni papež iz vrvenja časa. Na listih svetovne zgodovine bo živel večno.

Soc. dem. list »Arbeiterzeitung« piše: »Leon XIII. ni bil duševni voditelj človeškega rodu, a po nenavadno srednjih časovnih okoliščinah je postal najznamenitejša in najveljavnejša oseba tega stoletja. Cerkvi je bil poglavar, kakor ga častijo vsejega, ponosneje in slavnije vladajočega že več stoletij ni imela.

V židovski »Zeit« piše prof. Jodl o delovanju Leona XIII.: »Ko je umrl Pij IX. 7. februarja 1878, zapustil je papeštvo sicer močno in samozavedno, toda zapustil tudi konflikt med to silo in med drugimi vodilnimi krogi evropske družbe. V četrto stoletje pa je neprestana duševnost Leonova odstranila to nesporazumljenje, to je pač delo čudovite umetnosti, spretnosti diplomacije in nevstranske vestrajnosti.

Kaj lepo se Leona XIII. spominja »Reichswehr« in pravi: »Umrli je mož, čegar osebno dostojanstvo se je popolnoma skladalo z dostojanstvom njegove službe. Svojemu nasledniku zapuščal cerkev bolj močno in krepko, kakor jo je pa prejel od svojega prednika. Krmar čolna sv. Petra je žel neprestane vspehe.« O encikliki Rerum novarum pravi list: Ta enciklika je izmed najimennitnejših naukov rimske cerkve, mejnik v nadaljnjem zgodovinskem razvoju ne samo Rima ampak celega sveta. (Učenjakom pri »Narodu«, ki taje Leonove socialne zasluge, so te besede odličnega dunajkega lista kaj lep poduk.)

»Neues Wiener Tagblatt« piše o papežu: Leon XIII. je bil politični papež v pravem pomenu besede. Njegov za cerkev neumorno delavni duh je skušal spraviti v soglasje stolico sv. Petra in svetne države. Skušal je tudi doseči zopet papeštvu svetno oblast; čeravno se mu to ni

posrečilo, vendar je dokazal s svojim delovanjem, da more papež tudi tako voditi cerkev prosto in neovirano, da, k največjim zmagovalcem. Zgodovina bo morala priznati Leonu, da je on zopet dvignil veliko moč papeštva.

Ni manj, kot avstrijski listi, ne občudujejo inozemski delovanja in vspehov Leona XIII. Berolinski listi so mu posvetili dolge nekrologe. »Berliner Tageblatt« začne z besedami: »Bogato delovanje in nenavadno je bilo življenje, ki je pravkar ugasnilo, življenje tako, kakor je bilo usojeno malo smrtnikom.« — »Kreuzzeitung« povdarja, da je bil Leon XIII. velik državnik in ne taji velikih njegovih vspehov; slednjič pa še posebno povdarja, da so ti vspehi posebne važnosti v nekatoških deželah. — »Berliner Neue Nachrichten« pišejo: »Tudi oni, ki v Leonu niso častili namestnika Kristusovega na zemlji, mu ne bodo odrekli visokega spoštovanja.« — »Nationalzeitung« piše: »Leon XIII. in njegov prednik bosta zavzemala v zgodovini prva mesta. Ta dva sta ravno iste važnosti za razvoj cerkve, kot veliki srednjeveški papeži.

Tudi list, kakor je socialnodemokratski »Vorwärts«, ki ne priznava osebne avtoritete, slavi umrlega kot enega najodličnejših papežev in najspretnejših diplomatov na stolu svetega Petra. Vpliv katoliške cerkve, ki je narasel pod pontifikatom Leona XIII., mu jako imponira. Cerkev se povsodi dviga. »V vseh delih sveta, posebno v Afriki in Kini, delujejo katoliški misijoni neumorno; toda tudi povsodi v Evropi se opaža naraščajoči vpliv klerikalizma, sistematično delo za ustanovitev in okrepitve klerikalne organizacije.« In vse to, pravi list, je zasluga Leonova!

Mej naštetimi časopisi je mnogo židovskega časopisja in vendar se klanja Leonovim zaslugam za cerkev, za socialno vprašanje in za umetnost. Naši liberalni časni karji naj se torej gredo učiti k — judom. Razume se, da je slovensko časopisje, posebno rusko in češko, soglasno v proslavljanju Leona XIII. kot velikega prijatelja Slovanov. »Narodove« nesramnosti, katere je bruhal 14 dni proti Leonu na smrtni postelji, proti Leonu na mrtvaškem odru in proti papeštvu, pa bomo zbrali in pokazali ljudstvu, da bo liberalizem še bolj zasmrdel in da bo ves narod čutil njegov smrad in gnjus.

Nevspreh trgovinskega ministra.

Prvotno na tri dni proračunana pogajanja trgovinskega ministra Cilla z ogrskim ministrom Langom so se včeraj nenadno završila in baron Cill s svojimi spremljevalci se je povrnil na Dunaj. Ministra sta se dogovorila edino le o izvršilnih naredbah k carinskemu tarifu, vse drugo je pa ostalo nespremenjeno. Ogrski namreč, kot je bilo pričakovati, izjavili, da ne prično nikak nova pogajanja. Avstrijski carinski odsek je zahteval prememb glede carine na živino, jedmen, nekatere surovine in vezane knjige, ogrska vlada pa noče o tem nič slišati, češ, ker se je zavezala, da dobi ustavno odobre-

nje prvotnemu načrtu in ker je ogrski carinski odsek že odobril vse postavke. Baron Cill torej niti prirediti ni mogel nameravanih obravnav, in mora torej carinski odsek biti uveljavljen tak, kot je sedaj, ali se pa sploh ne uveljavi. Zgodil se seve prvo, ker v naši monarhiji odločujejo v vseh važnejših vprašanjih edino le Madjari.

Apponyjev nastop proti opoziciji.

Omenili smo že na kratko, da je minulo sredo predsednik ogrske zbornice grof Apponyi z velikim, že davno prej napovedanim govorom, ki je trajal dobri dve uri. Govornik se je najprej opravičil, da kot predsednik posega v razpravo, ki se ne tiče le stroge internih zadev, ter menil, da bi zaslužil večjo grajo, ker se ni oglasil že preje. Govoriti hoče kot domoljub patriotskim srcem ter imeti pred seboj le obče koristi naroda in dežele. Grofa Khuena vladi govornik zaupa popolnoma in jo hoče podpirati, ker je grof Khuen izjavil, da hoče nadaljevati politiko svojega prednika, in ker se mu zdi pot, ki jo je nastopil ministerski predsednik, edino prava. Szellov poroštveni zakon Apponyju ne povzroči nikake skrbi, ker ga zbornica istotako lahko premeni, kakor ga je sklenila. Napadi na Khuenovo osebo niso utemeljeni in govornik ga more nazvati najbolj zaslužnega ogrskega državnika. Rane, ki jih je dobil Khuen kot ban hrvatski, je le dobil kot zastopnik ogrske državne ideje. — V zadevi armade zahteva Apponyi edino le to, da je v vseh skupnih napravah, torej tudi v armadi dovolj prostora za narodnega duha, sicer pa zahteve vojne uprave nikakor niso pretirane. Vendar pa govornik izjavlja, da bi takoj nastopil pot opozicije, ko bi le slutil, da se v vojnem zakonu v cellem obsegu ne bo vpoštevala opravičena narodnostna zahteva. V posameznosti ima govornik sedaj le dve zahtevi: pri madjarskih polkih le madjarske častnike ter poraba madjarsčine vsaj pri javnih vojaških kazenskih razpravah. — V sklepem delu svojega govora pa grof Apponyi roti opozicijo, naj ogrskemu parlamentu ne povzroča še novih nevarnosti in mu tako ne podpiše smrtne obsode. Govorniku so ministri in vladni poslanci živahno pritrdjevali, na opozicijo pa govor ni napravil nikakega posebnega vtisa, ker je vsakdo vedel, da je govor naročila in morda tudi izdelala vlada. Razmere v zbornici se torej nič ne premene in če Khuen sam ne bo imel več sreče pri pogajanjih z vodji opozicije, še dolgo ne bodo zavladale na Ogrskem normalne razmere.

Rekli smo, da Apponyi s svojim govorom opozicije ni pridobil. Sploh pa mnogi menijo, da je bil govor Apponyjev le zvit maneuver Khuenu na škodo. Poslovnik na Ogrskem določa namreč, da mora predsednik, ako se hoče udeležiti debate o kakem predmetu, zapustiti mesto predsednika ter prepustiti vodstvo razprave podpredsednikom, in da se ne sme povrtni na mesto predsednika, dokler traja debata o dotičnem predmetu. Poznavalci razmer pa trdijo, da je Apponyi govoril ravne sedaj le in ravno zato, da mu v razpravi o programu vlade ne bo trebalo več predsedovati in da je s tem dobil svobodno roko za — intrigriranje svojim namenom v prilog!! — Pa tudi nekatera obstrukcionistiška glasila pravijo naravnost, da je grof Apponyi le povsprehil

stvar opozicije, ker tako glasno in odločno se ni še nikoli in noben člen večine pridružil narodnim zahtevam opozicije glede armade. In ravno zato menijo, da bi bila opozicija brezpametna, ako bi odjenjala!

Kdo vlada v katoliški Franciji?

V Franciji divja silovit boj proti vsemu, kar je katoliškega bodisi v cerkvi ali zunaj nje. Vsakdo bi si torej moral misliti, da je ta republika najbolj framasonska dežela na cellem svetu. In vendar je izmed 40 milijonov francoskega prebivalstva le 25 000 framasonov. In ta peščica ljudi vlada in strahuje celo deželo! To je seveda mogoče le tam, kjer ima framasonstvo v rokah prva mesta v deželi. V Franciji imajo ti v rokah vlado in parlament. V Combesovem kabinetu, ki ga je osnoval 7. junija 1902, se nahaja med dvanajstimi ministri ravno osem framasonov, in sicer: Combes notranje zadeve in bogocastje, Vallé pravosodje, Rouvier finance, Pelletan mornarico, Doumergue naselbine, Mougést poljedelstvo, Bernard promet in baje tudi zunanji minister Delcassé. To seveda ni izmišljotina kakakega zakotnega lističa, marveč to poročilo prinaša dne 11. aprila 1903 framasonska »Union Fraternelle«. Od ostalih ministrov so menda trije tudi framasoni, namreč minister za trgovino Illot, vojni minister André in baje celo naučni minister Chaumie. Le o ministru za javna dela se trdi z vso gotovostjo, da ni framason. Razun enega bi bila torej framasonska vsa vlada katoliške Francije. — Pa tudi v parlamentu ni mnogo bolje. Poslanec Aynard je izjavil dne 3. avgusta 1902, da je v obeh zbornicah nad 400 framasonskih poslancev. V takih razmerah pač ni čudno, če so framasoni zunanjih dežela tako zadovoljni, da jim na zborovanjih izrekajo najglobokejšo zahvalo in priznanje.

Bolgarija in Turčija.

Zadnji obestranski izjavi bolgarske in turške vlade, da nobena nima sovražnih namenov ter ne misli na vojsko, nista splošnega položaja prav nič zboljšali. Turčija, kakor tudi Bolgarija nadaljujeta priprave za vojsko in zdi se, da je ta vkljub vsemu posredovanju zunanjih velesil neizogibna. Pravijo sicer, da se sultan v Carigradu mnogo trudi, da bi bojaželjno stranko, ki na vsak način zahteva vojske v Bolgariji, pridobil za mir, toda nasprotni tok je premočan, da bi se mu končno ne udal turški sultan sam. Boji se namreč v prvi vrsti za svojo lastno osebo. — A tudi vstati v Makedoniji ne drže križema rok, in zdi se, da jih na vsi črti podpira vlada v Bolgariji. Številni komiteji v Makedoniji so preskrbljeni z vsemi potrebščinami za slučaj vojske in že težko pričakujejo vojske, ki jih bo po njih mnenju rešila iz sedanjega neznosnega položaja po posredovanju velesil. Turške oblasti sicer silno marljivo preiskujejo hiše takih sumljivih Makedoncev, a najti ne morejo ničesar, ker je dobro preskrbljeno za vse take slušaje. Boris Sarafov in Čončev — Mihajlovski vodita akcijo neovirano naprej.

Rusko-japonska vojska.

V krogih vzhodno-azijske diplomacije se vedno z večjo gotovostjo napoveduje

Dalje v prilogi I.

»S spretno diplomacijo, ki se ne da primerjati, je zamogel Leon ustvarjajoče delovati, cerkveno znanost na novo poživiti, pokazati ji velike apologetične cilje, dati ji glede arhitektonično dovršenega sistema sholastiko duševno orožje in skoraj nezmotljivo sredstvo v orijentiranju. Da, še več! Tudi v praktičnem političnem življenju naj bo sovrvažnik pobit s svojim orožjem. Vse zmage modernega pravnega naziranja: prostost tiska, prostost zbirati se, konstitucionalna prostost, volitvena pravica, da celo prostost veroizpovedanja, vsi bodo dobra sredstva, somisljenike cerkve politično organizirati, cerkvene nauke in cerkvena naziranja razširjevati...«

Pa Leon ni samo imeniten in učen latinski prozaiist, marveč se more po pravici imenovati »edini sedanji povsem znanilatiški pesnik«. Ni sicer prvi naslednik sv. Petra, ki je pesnil; pred Leonom sta bila dva papeža-pesnika, in sicer je znan sveti Damaz kot pesnik, ki je vladal od 366 do 384, in pa Urban VIII. Od Damazovih pesnij so ohranjeni le kratki nagrobni napiši in spomini, koje je naslovil na razne častite mučenike; druge večje pesnitve religiozne vsebine so se zgubile. Papež Urban VIII. je pa pesnik v sedemnajstem stoletju in se kajkrat imenuje med tedaj živečimi latinskimi pesniki.

Že kot deček je pesnil Joahim Pecci ter pošiljal svoje pesmi iz Viterba domov starišem; svoje učitelje je tudi pozdravljaj v latinskih distihih.

V svojih mladih letih je papež pesnil več v laškem jeziku; posebnost rad je pesnil epigrame, če je le bila prilika. In njegovi epigrami so kratki, jedroviti, karakteristični za sedanje razmere kakor so tudi satiričnega duha. Pozneje je papež pesnil le v latinskem jeziku. In njegovi ljubljenci — pesniki in pisatelji so bili: Tacit, Ciceron in Salust, Horac, Vergil, Katul in Tibul. K tem je hotel Leon v šolo in pri teh se je učil latinskega jezika. Da, in Leon je obvladal latinski jezik kot nihče drugi. Posnemal pa je Leon v svojih pesnih tudi slavne grške pisatelje in pesnike. V svojih pesnih je papež skozi in skozi humanist, toda znal je, kakor je bilo to težko v mrtvem jeziku, vcepiti svojim proizvodom osebni značaj in jim s tem podati življenje in nekako lahkoto.

Pesništvo je gojil Leon v prostih urah kot dijak, kot škof in pozneje kot papež. Večina njegovih pesmi je odmev njegovih lastnih življenskih dogodkov; pesnil je, ko mu je bilo srce polno vriskajoče radosti in sreče, pesnil je, ko se mu je topilo srce v veliko žalost, in pesnil je v bolezni. Posebno interesantna je njegova pesem »Curriculum vitae«, koje je naslovil na svojega brata Ježefa. V tej pesmi popisuje pesnik s kratkimi, a jednatimi besedami tek svojega življenja od prvih let do svojega delovanja kot duhovni pastir. Toda naenkrat prekine, spomni se večnosti in poje:

»Kaj govoriš o stvarih, o časteh si, ki so minljive?

Bogat in srečen je le, kdor tu krepotno živi!

Sledi krepoti samo — večer se veliki bliža — ona te pelje v nebo, pelje v nebeški te raj.«

Kot papež je dodejal tej pesni par verzov, v kojih pravi, da je upanje brezbožnikov zastonj, ki so menili, da s Pijem izumrjejo papeži. Ne! Pij je umrl — Leon nastopa vlado, oznanujoč svetu sveto pravico.

Kaj rad je papež v svojih pesnih opeval solnčno Italijo, svojo domovino. V močni ljubezni je gorel za njo in prerokoval ji je lepših časov, ko se bodo polegli sovražni prepiri in srd odšel iz src in zavladala »pozabljena« krepot in vse prešinila sveta vera.

Najlepša, najpomembnejša pa je vse-kakor njegova pesem ob koncu stoletja »Carmen saeculare«, koje je zložil kot 90-letni starček. Pogled upira sivi starček nazaj v preteklo stoletje, vidi krvave umore, razrušene prestole, upore, vojsko zoper Vatikan, brezbožnost vsepovsod, ki hoče naravo spojiti z Bogom in zametuje višji početek človeškega rodu in ponižuje človeka do živali. V daljavi pa romajo pobožne trume k grobu prvaka apostolov sv. Petra. K sklepu pa kliče pesnik Zveličarja, naj On vodi ljudstva na boljša pota, naj dodeli miru in da naj eden duh vodi vse kralje, duh božji, da bo en pastir in ena čreda.

In sklepa Leon:

»Končal sem tek svoj, dvakrat devet sem jaz

petletij živel. Ti še peščico daj; ne daj, da bile brezuspešne želje prosečega bi Leona.« —

Pred dnevi je prinesel »Slovenec« zadnjo pesem pesnika Leona XIII., pesem predsmrtnico. Bila je to njega labudja pesem. In zdaj spava smrtno spanje veliki papež Leon XIII., a njegov duh, njegova dela žive med nami in nas navdušujejo in vodijo k velikemu, vodijo nas k večnim ciljem...

* * *

Pred kratkim je izšla lepa ameriška izdaja Leonovih pesnij; izdal je to zbirko H. T. Henry. Zbirka obsega okoli 70 pesni različnih oblik in različne vsebine in 12 napisov, med temi tudi grobni napis svoji materi. Večina teh pesni je pobožne vsebine, posebno veliko jih je posvečenih nebeški kraljici, Mariji, katero je Leon XIII. posebnost častil, potem sveti družini in patronu Perugije, sv. Herkulanu, in perugijskemu mučeniku sv. Konstanciju.

Izdal je v zadnjih dneh zbirko Leonovih pesmi tudi redakter »Köln. Volkszeitung«, dr. Bachem. Ko je bil ta konec junija pri papežu v avdijenci, ga je Leon pohvalil vsled krasne izdaje njegovih pesni, obenem mu je pa tudi zagotovil mnogo svojih še ne natisnjenih pesmi za novo zbirko.

povstanek vojske mej Rusijo in Japonom. Napetost raste na obeh straneh čudovito naglo, obenem pa tudi Angleži store v polni meri svojo »dolžnost« ko opozarjajo Japonce na vedno bolj rastoči ruski vpliv. V resnici je seveda strah pred prodiranjem Rusov v Indijo, ki opozarja Japonce na tako izredno nevarnost. Ruska politika se pa seve ne zveni ne za tega in ne za onega kramarja ter prodira dalje na vzhodno azijskih tleh od enega vspeha do drugega. Da bodo do konca septembra ruske čete ostavile Mandžurijo, nato ne mislijo več niti Kitajci sami, pač pa so ti ravno v zadnjih dneh dovolili Rusom gradnjo nove železnice, ki je v strateškem oziru velike važnosti. V takih razmerah pač ni čudno, če Angleže vedno bolj skomina, obenem jim pa strah pred nevarnostjo v Indiji pretresa mozeg. Rusi se seve ne ozirajo ne na desno ne na levo, pred očmi imajo edino le svojo korist. Vojni minister Kuropatkin je trdno prepričan, da je Rusija dovolj pripravljena za vsak slučaj in lahko zbere napram Japoncem poljubno število vojsk. Peterburška »Nov. Vremja« pa piše: Vojska z Rusijo bi bila za Japonce naravnost samomor, vendar se ne dvomimo, da zmaga na Japonskem miro-ljubni element. Rusija svetuje vsakomur, naj napreduje z njo vsopredno, če se pa kdo celo drzne zastaviti nam pot, vemo, kaj tirja od nas zgodovinska naloga.

Combes v Jaurès-ovi službi.

Francoska framazonška vlada se sedaj menda izmed vseh evropskih vlad najbolj peča z razmerami v Vatikanu. Zunanje zadeve v Franciji so sicer v rokah ministra Delcasséa, o katerem še ni definitivno dognato, da bi spadal med tripišne brate, toda veliko besedo hoče imeti poleg Combesa le zborniški podpredsednik socialist Jaurès. Temu človeku se zdi smrt Leonova za najbolj vreden čas, ko se mora zunanja politika Francije prilagoditi notranji in pretrgati vse zveze z Rimom. Combes seve popolno pri-trja tem nazorom in je neki celo zapovedal Delcasséju, naj se ne briga več za varstvo interesov francoske republike v prihodnjem konklavu. Radi tega je glasom poročil pariških listov navstal prepir med Combesom in Delcasséjem, ki se pa ni hotel udati Jaurèsomv zahtevam in hodi raje svojo pot v popolnem sporazumljenju z Rusijo. Zunanji minister dobro vé, da so prijateljski odnošaji z Vatikanom republiki v veliko korist.

Iz brzojavk.

Kallayev naslednik? Poslanik Burian je bil včeraj v avdienci pri cesarju. Tem povodom pravijo dunajski listi, da njegova kandidatura ne bo nikjer zadela ob odpor ter da je Burian za to mesto naj-sposobnejši, ker je dobro poučen o razmerah v Bosni in Hercegovini. Prvotno je bil do-ločen za naslednika barona Calice. — Ex lex-stanje na Ogrskem. V ponedeljek namerava večina v zbornici sta-viti predlog, da se takoj prične razprava o indemniteti. S tem bi postala brezpomembna razprava o vladni izjavi. — Trgovinska pogodba s Srbijo bo odpo-vedana, ker je potekla desetletna doba. — Zarota proti koreanskim ce-sarici. Iz Soula javljajo, da nameravajo odpustiti in aretirati več ministrov, ker so se zarotili proti življenju cesarice.

Češki gasilci slovenskim gasilcem.

Češki gasilci so poslali slovenskim ga-silnim društvom naslednji poziv:

Bratekim društvom prostovoljnih ognjegašev!

Avgusta meseca tega leta poteče 50-letnica gasilnega društva kraljevskega glavnega mesta Prage, zibelke češke požarne brambe sploh.

Da bi ta posebni in v organizaciji slo-vanskih gasilnih brambovcev edini pojav žel zasluženo pozornost in oceno, sklenilo je mladostno združenje prostovoljne slovenske požarne brambe na shodu v Bohinji v Ga-laciji, da naj se vrši vsled posebnega po-mena tega slučaja, v spomin na njeno usta-novitev in k osveženju vzajemnosti slo-vanske v dneh 14., 15. in 16. vel. srpana letošnjega leta prvi občni zbor, spojen s proslavo 50letnice gasilnega dru-štva kraljevskega mesta Prage.

Ta znameniti in obetajoči čin, sledo-vani posebno od češke prostovoljne požarne brambe, ki je dala povod k ustanovitvi zdru-ženja, dosegej je polno priznanje in oceno v blagohotnem sprejemu pokroviteljstva od strani slavnega občinskega sveta kraljevskega glavnega mesta Prage, in zato vzbuja v naj-širših krogih najživahnejše zanimanje, ka-tero spremlja opravičeno upanje, da se bo končal prvi občni zbor s popolnim vspehom.

Pripravljamo se na veliko delo. Močnim činom hočemo dokazati v pričo naroda, kaj zamore ljubezen in vnetost za skupno stvar nas vseh, kaj premore trajno prizadevanje,

strogi red in samozatajevanje, kaj premore nepretrgano delo v službah naroda, ki ne hlepi po dobičkariji in po slavi.

Hočemo pokazati, da ideja gasilstva ra-ste in da se mogoči, da se število društve-nikov vedno množi in da se ta ideja člo-vekoljubja in ljubezni do bližnjega spaja v harmonično celoto z idejo domoljubja, na-rodne zavesti in slovanstva sploh.

Čutimo to vsi, da narodi slovanski v le-tej državi nimajo postlano z rožicami. Ne-prodirne tmine in težki oblaki se vlegajo čisto na naše narodno ustrojstvo.

In lepše ne bode, dokler narodi slo-vanski ne bodo poznali sami sebe, dokler se ne upro sovražniku jednako krutemu, kakor brezobzirnemu.

V tej važnej dobi hočemo pokazati, da je ravno ta ideja vzajemnosti slovenske po-gnala ne samo v sokolstvu globoke kore-nine, ampak tudi v sroih vseh udov prosto-voljnih požarnih bramb slovanskih, da smo navdušeni njeni pristaši in da hočemo smi-sel za njo širiti v vseh narodih slovanskih in v vseh slojih teh narodov.

A k prvemu javnemu in slavnemu do-kazu teh svojih trudov, v dokaz uspehov in napredovanja našega dela. Vas kliče-mo, bratje, na shod v zlato slovansko matko Prago, za vtrditve prijateljske vezi, katere more na-dalje tesno združevati vsa prostovoljna ga-silna društva slovanskih dežela avstrijske monarhije.

O, ne motite se, bratje, to ni običajno, plitvo, slavnostno podjetje, h kateremu se pripravljamo, marveč to je delo važno in resnično, delo, s katerim bočemo pokazati, koliko odkritih, vnetih in požrtvovalnih sinov ima ideja slovenske vzajemnosti v prosto-voljnem slovenskem gasilstvu.

O pridite, dragi bratje, prijatelji od go-rečega Juga slovenskega, s krajev sneže-nega Triglava, od bregov sinjega Jadrans-kega morja in iz pokrajin hladne Save in Drave.

Pridite vsi in mi Vas privijemo v svoje razgoreto naročje, kakor rodne brate, kakor sinove ene velike naše Slavije, blago-slavljaljoče krasni prepore slovanskega po-bratimstva.

O pridite! K svojim pridite in kakor od svojih bodeste pozdravljeni.

Matka Praga Vas sprejme v odprto na-ročje, ta zlato, slovanska Praga, katere je bila in je ognjišče našega narodnega živ-ljenja.

Združenje prostovoljne po-žarne brambe slovanske:

M. U. Dr. Lud. Cwiklicer,
starosta.

Rudolf Gudrich,
tajnik.

Deželna osrednja gasilna jed-nota kraljevine Češke v Ho-ražovicah:

M. Mayer, starosta.

A. L. Seidl, tajnik.

Spored

prvega gasilnega zbora prostovoljnih slo-vanskih gasilnih društev, spojenega s pro-slavo 50letnice gasilnega društva kr. stol. mesta Prage bo naslednji:

Dne 14. vel. srpana 1903:

Pozdrav prišedših gostov na Ž. finu in prijateljski večer.

Dne 15. vel. srpana 1903.

Ob 9. zjutraj: Odkritje gasilne razstave na razstavišču v Kraljevski Obori.

Ob 10. dopoldne: Goste po-zdravi starosta kralj. glavnega mesta Prage g. J. U. dr. V. l. a. d. S. r. b.; proslava 50letnice mestnega gasilnega društva v zasedni dvo-rani staromestne radnice.

Ob 11. dopoldne: Reprezentačni občni zbor združenih prostovoljnih slovanskih društev istotako tam.

Ob 2. popoldne: Skupni obed na Žofinu. Potem ogled Prage.

Ob 4. popoldne: Občni zbor »Deželne osrednje gasilne jednote kraljevine Češke« istotako tam.

Ob 7. zvečer: Slavnostna predstava v Narodnem gledališču in koncert na Zo-finu.

Dne 16. vel. srpana 1903.

Ob 8. zjutraj: Razvrstitev udele-ženecv spreveda na Jungmanovi cesti na Kraljevskih Vinohradih. Sprevod na Staro-mestni trg, poklonitev kraljevski Pragi, po-tem javne vaje društev: Praškega, Karlin-skega, Smihovskega, Vinohradskega, Buben-skega, Libenjskega in Nuselskega. Po jav-nih vajah odhod na Havličkov trg, odtod razhod.

Popoldne: Skupni obisk gasilne razstave v Kraljevski Obori.

Dne 17. vel. srpana 1903.

Zjutraj: Izlet gostov na »Karlova Týn«.

Popoldne: Obisk okrajne raz-stave v Pardubicah.

Dobrodošle prigrisatve pošljejo naj se do 1. vel. srpana 1903 na naslov:

Zemská ústřední hasičská
jednota kraljevine Češke

H o r a ž d o v i c e .

Kraljevina Češka.

Jeseniske novice.

»Sava«, kje si? — Znano je, da se je pri nas ustanovilo socijalno demokra-tično pevsko društvo »Sava«. »Rdeči pra-por« in »Narod« sta hila pri njenem rojstvu za botra in sta priduševala vse, naj lepo skrbe za dragoceno življenje tega preli-stnega deteta. Pa vse ni nič pomagalo; dete se je izgubilo. In sedaj »Sava« išče mo-žan po gorah in vodah, na polju in po bišah. In če vprašamo rudeče brate, kje je »Sava«, ali znate? — Vsi molče. In če vprašam »ajmohtarje«, kje je »Sava«? — »Kaj nam mar je!« nam odgovore, v arcu pa se veselo.

»Naša zemlja. C. kr. deželna vlada za Kranjsko je dne 9. jul. št. 14.074 Jese-ničanom razlatala 1764 arov 81 m² zemlje, ki jo bo potrebovala nova železnica. In pri tem še ni uetata Hrušica. Ker je bilo že itak zemlje malo in ker se prebivalstvo in ž njim draginja vsak dan bolj množi, zato moramo imenovati našo zemljo — d r a g o - c e n o n a m . A čuje se, da misli te naj-rodovitnejše dele naše občine železnica prav slabo pl. dati. Ako bi bilo to res, po tem morajo vmes poseči naši po-slanci. Vse ostalo je ali pa bo v krat-kem pozidano s poslopji; zadnjih pedij zemlje si pa ne damo vzeti kar meni nič, tebi nič. Vemo za en slučaj, ko je nekdo prodal svojo njivo privatniku in železnici. Privatnik je plačal m² po 185 kr.; želez-nica pa baje neče dati za 1 m² niti 50 kr.

»Ponudbeni razpis. Vodstvo nove bohinjske železnice razpisuje do 20. avg. t. l. prevzetje izvršitve polaganja, posipanja, ograj, mejnikov itd. te železnice. Vsa proga od Hrušice do Bistrice je razdeljena na pet delov in sicer: 1. Od Hrušice do Save 2.734 km. 2. Od Save do Vintgarja 5.432 km. 3. Od Vintgarja do Zake 5.403 km. 4. Od Zake do Šteng 8.306 km. 5. Od Šteng do Bohinjske Bistrice 7.360 km. Vse je tako natančno določeno, da bo železnica 1. okt. 1905 stekla. Podrobni načrti kakor tudi po-trebne tiskovine in zahteve so na razpolago pri gradbenem vodstvu na Jesenicah ali pri železniškem vodstvu na Dunaju, IV. Gumpen-dorferstrasse 10.

»Moderna Sodoma je na Hrušici. Iz vsega sveta prihajajo ljudje na Hrušico in žive brez vere. Izmed tujih de-lavcev je komaj 10 parov poročenih; nad 50 parov pa jih živi v divjem zakonu. Zadnje čase so jih začeli orožniki preganjati. Zahtevajo od vsacega dokumente, ali pa tak par razženo. Res hvalevredno je tako po-stopanje, pa tudi silno težavno. In tako živ-ljenje kaj slabo vpliva na domačine.

»Vera in pamet. V nedeljo so v neki socijaldemokratični gostilni imeli obdelovati ta-le predmet: 1. Privatno pre-moženje sv. očeta — naj se razdeli. 2. Nek učen rdečkar je svojim jogrom Kristusovo življenje takole razkladal: Jezus je bil sin nekega bogatega grofa. Ta grof je bil ubit v neki vojski z Rimljani. Imel je pet brat-ov itd. »Rudeči prapor«, podučite svoje učence, naj bolj pametno fantazirajo, sicer bomo prisiljeni imeti njih vero in p a m e t za — privatno!

»Starostno zavarovanje. Delavci tukajšnje tovarne pričakujejo in tudi upajo, da se bodo pod novim načelnikom — ki je pravičen in ljudomil mož — pravila bratovske skladnice tako uredila, da bode dobil delavec vsaj toliko pokojnine, da se bo mogel na stara leta preživiti. Sedaj ima vsak 8 gld. na mesec pokojnine, naj plača me-sečno v skladnico 54 kr. ali pa 1 gld. 75 kr., ali naj služi 4 leta ali pa 40 let. Ako se ne bo stvar tako uredila, da bo dobival vsak najmanj 15 gld. mesečno, tedaj moramo v dobrih 20 letih pričakovati celo naselbino tovarniških beračev. Omeniti moram, da ka-pital silno narašča in da je že davno pre-koračil vsoto 400.000 K. Poleg toliko de-narja pa penzionisti beračije. Kaj pa šele bo?

»Kam gremo v nedeljo? — Na Jesenice na vrt g. Ferjana na Savi k impo-zantni veselici tukajšnjega planinskega dru-štva. Priprave se delajo velikanske. Vrt lahko sprejme na tisoče obiskovalcev. Za zabavo in postrežbo izvrstno preskrbljeno. Spet bomo enkrat občudovali krasne na-rodne noše, gledali drznost planincev, so-čustvovali z njih nezgodami, poslušali tam-buraše, tri izvežbane pevske zборе, gledali gledališke igre, pristne gorenjske muzikante itd. itd. To in še več vsak vidi, kdor pride sem. Nemci kar pihajo jeze in onemoglosti, ko se jim vsak dan bolj dokazuje, da so Jesenice — slovenske.

»Prijazna večer je prošlo nedeljo priredilo kat. del. društvo svojim udom in

prijateljem. Male igralke so izvršile prekrasno svoje vloge, bodisi kot deklamovalke, bodisi kot pevke. Ugajala je zlasti petletna pevka in deklamovalka, ki je obetala, da če ji bo Bog grlo za petje dal, da bo le sloven-ske pela. In res je precej zapela! Predaval je pol ure g. župnik Zabukovec o slabih in dobrih ženskih lastnostih.

Novice iz Amerike.

»Majhna hiša. Ker stari rotovž v New Yorku že več let ni zadostoval svo-jemu namenu, zato so sklenili, da sezidajo novega. Visok bo 45 nadstropij. Po načrtu bo imel podobo stolpa v Campanile-slogu. Že sedaj so hiše v New Yorku na 30 nad-stropij, ta pa bo nadkriljevala vse. Poleg tega bo rotovž zvezan s posebno železnico z drugimi mestnimi progami. Stavbni stroški so proračunjeni na 15 milijonov kron.

»Najdražje smodke. Kakor poro-čajo listi iz New Yorka, so najdražje smodke na svetu: 1500 Havana-smodk, ki so pred kratkem prišle v New York. Vsaka velja 20 K. Seveda mora biti tobak najboljši ka-kovosti, kar se razume po tem, da so ga več let skrbno gojili v Vuelta-Albajo de-striktu na Kubi. Tabakovi listi morajo biti popolnoma brez vsake napake. Smodke de-lajo najizkušenejši delavci in sicer nič več kot osem na dan. 1000 taci smodk tehta 30 kg. Vsaka smodka je lepo zavita v ja-ponski papir in se nahaja v zraku nedo-stopnem zabojčku iz parfumiranega lesa.

»Posebna vrsta križarskih vojsk. V New Yorku je stavka tekstilnih delavcev. Da bi vzbudila v obče zanimanje za to stavko, je napravila »mati Johnsa«, znana delavska agitatorinja, z množico otrok, ki delajo v tekstilnih tovarnah, nekaj izlet iz Filadelfije. Ti »križarji« so potovali nad 100 milj daleč, obiskali vsa večja mesta in se slednjič vsta-vili v New Yorku ali v Oyster Bai. Ti mladi potniki imajo seboj gledališčno obleko, steklene dijamante, fonografe in zastave z napisi. »Kapital« predstavlja deček v smečnem obla-čilu. Poleg njega je »gospa fabrikantinja«, ki je vsa v dijamantih. V stavki, katero ho-čejo ti potniki z darovi, dobljenimi na potu, podpirati, je 75.000 delavcev, ki hočejo pri-siliti svoje delodajavce, da jim zmanjšajo de-lavski čas na 55 ur v tednu.

Dnevne novice.

V Ljubljani 25. julija.

»Strah pred pametjo. Ta strah je posebno hud zadnji čas okoli gospodov, ki imajo v oblasti »Slovenski Narod«. Pričeli so se bati, da vendar kaj liberalcev uvidi, da je pisava »Slov. Naroda« že — prene-umna. Kadarkoli torej kdo v narodnonapredni stranki proti a b s o l u t i z m u , ki vlada v liberalni stranki, malo pogodrnja, vedno prične kričati »Narod«, da ne pusti tako nastopati proti — s t r a n k i . Nekateri go-spodje v liberalni stranki si namreč do-mišljujejo, da s o n i v s a s t r a n k a . Posebno proti nemško-slovenski zvezi iz-vestni gospodje ne puste ziniti. Kdor kaj proti tej zvezi reče, je kratkomočno proglašen za »osla«, kakor se je to nedavno zgodilo v znani liberalni družbi pri »zlati kaplji«. Kljub takim krepkim izrazom pa se le jasni in »Narod« vedno mileje toži, saj se bliža čas, ko mu tudi liberalci ne bodo brezpo-gojno verjeli in plesali, kakor se jim bo godlo iz »Narodovega« uredništva. Posebno ginljivo je ječal »Narod« v ponedeljek. O tem prav značilno piše »Slovenski List«: »Narod« je priobčil v ponedeljek sila zanimiv članek, ki se peča z organizacijo narodno-napredne stranke. Članek toži, da manjka pri liberalcih »ésprit du corps.« Kaj je bil povod temu članku, nam ni prav jasno. Zdi se nam pa, ker »Narod« toži, da je začelo celo nekaj odraslih zabavljati zoper narodno-napredno stranko, da velik del liberalcev ni več s stranko zadovoljen. »Narod« jim je presurov, ta večna »farška gonja« jim že preseda, čitati same anekdote iz farovžev se jim zdi že preneumno. Med te nezado-voljneže spada v prvi vrsti učiteljstvo. Uči-telje je liberalna stranka upregla v svoj voz, učitelji so šli v svojo lastno škodo za stranko v boj, sedaj so pa vendar sprevideali, da jim liberalna stranka ne bo pridobila zvi-šanja plač. Zato se hoče učiteljstvo otrgati od liberalne stranke, ter s a m o s t o j n o nastopiti. Ker so pa to doslej samo poskusili, zato so pa od »Naroda« koj dobili lekcijo. On piše: »Pozitivna korist, ki jo ima stranka od učiteljstva, je razmeroma jako majhna. Velika večina učiteljev je v političnem oziru indiferentna.« Tako torej! Popreje so

pa vedno trobili, da je vse učiteljstvo liberalno. Dr. Tavčar je prišel do konca svoje politike, zapustila ga je po veliki večini akademična mladina, ki ga je nekaj tako častila, sedaj ga zapuščala učiteljstvo, ta falanga liberalne stranke. Je pač bridko za dr. Tavčarja, ostati general — brez armade!

Priustranost uradnega lista. »Laibacher Zeitung« je nedavno z veliko gosto besednostjo poročala, da so bili v okolici ljubljanske napadeni trije nemški kolesarji. Posebno je povdarjala, da so imeli napadalec v rokah kose, a naposled sama ni mogla o napadu družega konstatirati, nego da so »napadalec« le — »vpili in da se nobenemu kolesarju ni nič zgodilo. Takih dogodkov se posebno v okolici nemških mest zgodi veliko število, a dotični uradni listi takih »napadov« ne izrabljajo na način, kakor »Laibacher Zeitung«. Nemški listi so zopet iz »Laibacherice« zajemali o — slovenski surovosti! Ko je pa zadnji bil slovenski akademik v sredini ljubljane napaden in ranjen od Nemcev, je »Laibacher Zeitung« molčala. Ali ima res na piki samo slovensko okolico, zato, ker je slovenska?

Biserni jubilej v Kranju. Prihodnji ponedeljek, dne 27. julija t. l., bo ob 9. dop. v tukajšnji župni cerkvi s t. h. sv. mašo obhajal preč. gosp. duh. svetovavec Friderik Hudovernik, župnik v pok., živeč v Kranju, redek mašniški jubilej: ta dan bo namreč preteklo že 60 let, odkar je imel novo mašo. G. jubilar je bil rojen l. 1820 v Radovljici, v mašnika posvečen l. 1843, služboval celih 57 let, od 1844 do 1901 in sicer: poltretje leto kot ljudskoškolski katehet v Ljubljani, dve leti kapelan na Brdu, devet let mestni kapelan v Kranju, blizu devet let župnik na Rovih in 35 in pol leta župnik v Lescah na Gorenjskem. L. 1891. je bil imenovan za kn.-šk. duh. svetovavca. Gosp. slavljenec je bil vedno velik prijatelj in tolažnik bolnikov. Sam je živel vedno zelo zmerno, zato je še sedaj dvrat. Sošolci so mu pomrli že vsi. Med duhovni je bil zadnji r. g. prošt dr. Klofutar. Ko je v začetku l. 1849 (malo pred smrtjo dr. Prešerna) prišel za kapelana v Kranj, pač ni mislil, da bo tukaj obhajal še svoj biserni jubilej. Mnogoštevilni zdravi in bolni prijatelji in znanci mu kličejo ob tej izredni priliki: Na mnoga leta!

Češki in slovenski gasilci. Na drugem mestu priobčujemo poziv čeških gasilcev s slovenskim gasilnim društvom. Želimo, da bi našel ta iskreni poziv mnogo vsepa. »Zveza« kranjskih gasilnih društev in ljubljansko gasilno društvo naj sestavi pripravljalni odbor, ki bo skrbel za to, da Slovenci na tej velepomembni slavnosti ne bomo zadnji.

Občnega zbora „duhovskega podpornega društva“ ne bo dne 30. t. m., ker se je pri razpisu po pomoti prezrl rok, v katerem se mora po pravilih zborovanje prej razglasiti. — Novi obrok za občni zbor se naznanja pravočasno.

Delavci za sv. očeta. V Rožni dolini pri Glincah vihra sredi ondostnih delavskih domov na visokem drogu velika črna zastava v znak žalosti kršč. soc. delavcev, nad smrtjo sv. očeta.

Imenovan je učiteljem na učiteljski pripravnici v Celovcu g. Avgust Zopp, doslej v Černovicah.

Iz Vevč. V nedeljo dne 19. t. m. napravlja se veselico s petjem in igro naše izobrazovalno društvo na vrtu hiše konsumnega društva v Slapah. Petje pod vodstvom č. g. Riharja bilo je naravnost izvrstno. Tudi igra izvedla se je povoljno. Le hvaležni moramo biti našemu nevstrašenemu vodji, ki se ne straši ne truda ne obrekovanja ter krepko vodi našo probujeno mladino. — Društveni dom se čedalje bolj izpopolnjuje. Kmalu bomo pod svojo streho. Zopet zato dolžni smo hvaliti g. Riharju, kateri se trudi in dela, da bomo imeli prav kmalo ličen svoj izobraževalni dom. — Socialni domokratiki imeli so — nameravali so imeti — dne 19. t. m. shod, kateri je pa bil tako pičlo obiskan, da se jim ni zdelo vredno shoda otvoriti. Navzlec vabilom nabitim po drohkih elektrike ob cesti in na hiši Avgusta Kuharja v Vevčah, kjer je bilo zborovanje napovedano, ni prišel nihče drugi kot dobroznani naši rudeči misijonarji ala Traven, Kosel itd. Seve da njih delo je revanje zoper »farje« in to se mora nadaljevati,

červavno so naši rudečkarji vsemu svetu v zasmeš.

III. izlet „Planinskega Sokoliča“ na Triglav in Mangart ima sledeči program: Dne 4. avgusta ob 9. uri dopoldne zbirališče izletnikov — ob vsakem vremenu — restavraciji Narodnega Doma v Ljubljani. Odtod na juž. kolodvor in ob 11.51. uri z gorenj. vlakom v Javornik. Ob 3. uri odhod skozi Vintgar na Bled. (Hotel Peterl). — 5. avgusta. Ob 5. uri. zjutraj (z vozovi) v Bohinjsko Bistrico, odtod peš k jezeru in slapu Savice, odkoder se vrnemo v Stare Fužine in Srednjo vas, kjer prenočimo. — 6. avgusta. Ob 5. uri zjutraj čez planino Uskovnico in Trstje na planino Gor. Tolstec (Tosc) in popoldne na Velo polje. Prenočišče v Vodnikovih kočih Slov. plan. društva. — 7. avgusta. Ob 3. uri popold. odhod na Kredarico. Prenočišče v Triglavski koči S. P. D. — 8. avgusta. Zgodaj zjutraj k solnčnemu vzhodu na Triglavski vrh. Ob 9. uri dop. odhod s Kredarice v Vrata k Peričniku. Prenočišče v Aljaževi koči S. P. D. — 9. avg. Ob 5. uri zj. čez prelaz Luknjo v Trento. Popoldne z Loga ob Soči v Bovec. (Prenočišče). — 10. avgusta. Popoldne ob 3. uri ob Koritnici skozi Bovške tesni na Strmec, kjer prenočimo. — 11. avg. Zgodaj zjutraj na Mangart, nazaj na Predel. (Prenočišče). — 12. avg. Ob 6. uri zj. k Rabeljskemu jezeru, potem v Trbiž in odtod ob 1.31. uri pop. do postaje Radeče-Bela peč in h Klanškima jezeroma. Nazaj čez Radeče v Kranjsko goro. (Prenočišče). — 13. avg. Dopoldne z vlakom na Bled. Razhod izletnikov. Izletniki, ki se še niso javili ali žele kaka pojasnila, naj se zglasijo vsaj do 1. avgusta. Planinski pozdrav!

Radogorski. Zagorje ob Savi. (Post. rest.)

Preložen izlet Včeraj, ko je bil »Slovenec« že tiskan, smo dobili naslednje obvestilo: Slovensko trgovsko društvo »Merkur« naznanja, da je odbor sklenil vsled slavlja spodnješišenske čitalnice, ki praznuje dne 2. avgusta svojo 25-letnico, nameravati izlet na 9. avgusta prelečati. Odbor upa, da bodo ta sklep vsi društveniki odobraval, ker nas že dolžnost veže, da ob priliki tako pomembnega slavlja ne poletimo iz Ljubljane.

K proslavi nove maše, katero bode v nedeljo 26. t. m. daroval v D. M. v Pclju č. g. Leopold Černe iz Fužin, sodeluje cela župnija. Iz posameznih vasi dovažajo vitke mlaje in vence. Veselje, da obhaja naš rojak novo mašo, je splošno. Od kar je daroval novo mašo č. g. J. Smrekar, še ni bilo pri nas enake cerkvene slovesnosti.

Tatje vlomili so dne 24. t. m. po noči v hišo Andreja Klešnika v Zgor. Kašlju. Ker jih je pa gospodar čul in jih odpodil, se jim ni posrečilo kaj odnesti. Ravno isto noč včimili so v Vevčah v hišo gostilničarja Fr. Plevnika, kateri jih je tudi pregnal, odnesli so le nekaj drčbiža. Bankovce okrog 200 K so izgubili pri begu.

Pretkana sleparica je Marija Zibelnik, delavca žena iz Gaberjev. Sleparila je pod tujim imenom in pod pretvezo, da je njen mož mizarjski mojster in da ima lastno posestvo. Osleparila je po Ljubljani več trgovcev za znane svete po 300 K, 364 K itd. Nabrala je raznega manufakturnega in špecerijskega blaga, s katerim je po deželi krošnjarila brez dovoljenja, prodajala je po vsaki ceni, če ne drugače tudi v zgubo. Kakor se čuje, so orožniki sleparico prijeli.

Žitna letina se bo letos — glasom dohajajočih poročil z dežele — po Kranjskem še dokaj dobro obnesla. Rž in pšenica kažeta na Dolenjskem dobro, koruza in krompir obetata precej pridelka, ovsu bo obilo. O ostalih poljskih sadežih se pričakuje istotako obilo pridelka. Sadja letos ne bo dosti. Toča je po Dolenjskem in v Istri veliko škode napravila. Kjer je ni bilo, obeta trta precej grozdja.

Efektna loterija. (Iz Vidma.) Prebivalci videmske občine na Stajerskem so iz raznih vzrokov jako ubožali. Naj ome nim med drugimi stavbo nove župne cerkve, nove kaplanije, opustošenje vinogradov itd. Kljub pritožbi na naučno ministerstvo morajo staviti zdaj novo silno drago šolsko poslopje. Občinske doklade so narasle na ta način za tekoče leto na 99%. Mero dajni možje so toraj sklenili, prirediti efektno loterijo na Vidmu v ta namen, da se občinska bremena olajšajo. C. kr. finančno ministerstvo je dovolilo izdati 200 000 središč po 1 K. Dobitkov je 2500, kateri so vredni 30.000 K. Srečkanje se bo vršilo 31. dec. 1904. Srečke so se začele razpošiljati raznim domoljubom in prosimo, da se blagovolijo sprejemati. — Zelo nas je razveselilo, da so graški dnevniki obeh strank toplo priporočali to naše podvzetje. In kaj mislite, iz kakšnega vzroka? Neki nadučitelj v Gradcu, g. Franc Schöpfer, pripoveduje v graških listih, da so Videmčani l. 1891, ko je prebivalstvo okraja Weiz lakoto trpelo vsled velike povodnji, poslali celi vagon živeža tje gor. Iz tega vzroka priporoča imenovani gospod, naj se zdaj Nemci hvaležne skazejo Videmčanom in pridno kupujejo naše

srečke. Isto priporočamo tudi mi vsem našim rojakom.

Deputacija pri biskupu Strossmayerju. Piše se nam: Dne 29. t. m. se člani deputacije, ki se bo poklonila biskupu Strossmayerju, kakor vsako leto, zbero pred Leitnerjevo restavracijo v Rogški Slatini.

Na Reki se ustanovi sokolsko društvo.

Izvolitev tržaškega župana Sandrinellija je — potrjena.

Služba zdravnika. Razpisna je služba zdravnika za zdravstveno okrožje združenih občin Buzet Roč s sedežem v Buzetu. S to službo je spojena letna plača 2000 K za zdravljenje revežev.

Lloydov parnik »Vorwärts« izgubljen! Pisarna ces. kr. korespondenčnega biro javlja: Lloydov parnik »Vorwärts« je dne 15. julija radi goste megle zavozil na skalovje Kastosikia pri Prevesi. Parnik je izgubljen. Osem dni so trajali poskusi za rešitev in nesrečnega položaja parnikovega med skalovjem. Vse zastoj! Nadaljna dela so bila onemogočena po hudem viharju. Dno ladije je strto, stroj in magazini so pod vodo. Potnike in naloženo blago so rešili na druge ladije.

Ček ali »šek« in »položnica.« Ako si n. pr. pri knjigotržcu naroči knjigo, bode prodajalec odposlati priložil listek barve zelenkaste. Take tiskaničnice poštnehranilnični urad vložnikom pri šekovnem oddelku prodaja v zvezkih po 10 ali 20 ali 50 ali 100 komadov, in sicer po 2 v. listek. S pomočjo tega listka lahko kupec na vsakej pošti poravnava svoj pri knjigotržcu povzročni dolg. Toti listek naši mali trgovci in za njimi drugi ljudje pomotoma imenujejo »ček« ali »šek«. Ne! To je »Položnica«, kakor pové že sam napis na tskovini A »ček« ali »šek« je kaj drugo. To je listek s »Položnico« jednako velik, toda papir je močnejši in je barve rumene. Poštnehranilnični urad izdaja »čeka« ali »šeke« v zvezkih po 50 kosov. Velja po 3 K zvezek. Od tega zneska odpadeta 2 K za kolektivine. Spomočjo »čeka« ali »šeke« lahko skoz poštnehranilnični urad pošiljaš denar na poljubno addresso, deloma tudi v inozemstvo. Kdor potrebuje »Položnico« ali pa »šek«, oglasi se na domačej pošti, tam boš dobil knjižico, o katere je naš list poročal svoječasnó, ista vsebuje »Določila za poslovni promet poštne hranilnice.« Knjižica oblikuje popolno »jednakopravnost« jezikovno, t. j. eden list ima naslov slovenski, eden (ne drugi) pa naslov nemški, t. j. za naslovom slovenskim sledi berilo slovensko za nemškim pa nemško, t. j. slovensko besedilo ne sledi za nemškim, tudi nemško ne za slovenskim, t. j. če hočeš najti naslovni list drugojezični, moraš knjigo obrniti po dolgosti ali visokosti odzgoraj navzdol, podobno kakor to storiš, ako ti »Poštna nakaznica« nakaže priposlani denar in moraš v svrhu podpisa tiskanico na drugi strani podpisati. V tej knjigi torej, če želiš, lahko najdeš tudi vzorec oziroma razliko med tiskovinama z imeni »položnica« in pa »šek« ali »ček«.

Pomanjkanje učiteljstva na Kranjskem. Letos je absolviralo IV. letnik moškega učiteljskega 12 (+ 6 ki imajo čez dva meseca ponavljalni izpit) učit. pripravnikov. Praznih učiteljskih mest je po deželi blizu 50. Teh 18 abiturijentov bi — če bi vseh 18 posvetilo se učiteljstvu! — komaj polovico izpraznjenih mest popolnilo. Ali — v resnici bo vse drugače: Tretjina jih gre — na Stajersko, druga tretjina k državi službi, nekaj k vojaštvu, in še le ostalih par k učiteljstvu!

Na adresu slav. c. kr. okrajnega glavarstva v Radovljici. Iz Kranjske gore se nam piše: Tujec, ki pride iz mestnega prahu na deželo, hoče počitka in nočnega miru. Kar se pri nas v tem oziru godi, to presega že vse meje. Polno tujcev imamo ljudje pod streho, ki so prišli k nam iskati razvedrila in počitka, in Boga zahvalimo, da pridejo ter nam dajo zasluzka. Toda kar pa odločno obojujemo, je to, da ponočnjaki tudi sedaj v letozni sezoni ne dajo ne tujcem ne domačim miru. Gostilna pri H Podkorenem je vir vsega zla. Mladina se napije žganja in potem razsaja, da je groza. Ko bi zapeli fantje par narodnih premij v mraku, nič bi ne imeli proti temu, toda takih kravalov pa ne moremo odobravati, ki trajajo do ranega jutra. V nedeljo zjutraj so se fantje strahovito stegli, in vendar se zato živa duša ne zmeni! Saj ni čuda, policijska ura je pri nas samo na papirju. Kako bi se pri takem tepežu lahko unišilo kako življenje! In to se ni zgodilo prvič. Vse to vpitje in pretepanje čujejo tujci, ali ne bodo med svet nesle tisti glas, da je naše ljudstvo surovo, neotesano, da smo narod pretepačev? Ali res naše županstvo nima nobene moči? Ali se res temu ne dá odpomoči? Domači godrnjajo, tujci zabavljajo, radi bi si pomagali, pa si ne morejo. Ali bo res potreba kake p. t. ekscelence, da se bo pritožila ter napravila mir? Saj pritožba navadnega človeka itak nič ne pomaga. Znano nam je, da so se iz Kranjske gore že pritožili, pa kaj

so dosegli — nič! Če pusti ubog kmet stati voz samo par trenutkov brez nadzorstva, takoj bo kaznovan, če mu živina iz paše nekoliko na cesto uide, ali pa če vpreže vsled revščine dva voza, takoj ga c. kr. okr. glavarstvo kaznuje z občutno denarno globo, kje pa je tukaj tista energija, kjer se kvari mladina moralno in telesno, kjer trpi ugled kraja in ljudstva? Če v Ljubljani ali kje drugje ponoči razgrajajo, takoj so na mestu policaji, kaj se pa pri nas stori, kjer je v nevarnosti življenje ljudi? Ali je znano c. kr. okr. glavarstvu, da so pretekli petek Podkorenem tatovi ulomili na dveh krajih pri belem dnevu ter jednemu revežu ukradli 20 K, ali mu je znano, da so se te dni klatile okoli Kranjske gore zelo sumljive osebe, ali mu je znano, da so tatovi hoteli vlomiti tudi v župnišče v Ratečah? Na podlagi teh dejstev vprašamo al. c. kr. okr. glavarstvo ali so naši orožniki zaradi parade tukaj, ali tudi zaradi reda in varnosti? ali bo potreba res se obrniti še do višje instance? Prosimo al. c. kr. okrajno glavarstvo, naj da razmere preiskati od objektivnega človeka, ki informacij ne bode olepšal, da bi si delo zmanjšal!

C kr. poštnehranilnični urad na Dunaji razposlal je okrožnico z računom za mesec junij. Iz iste povzamemo sledeče podatke: Vložitilo je 7.705 vložnikov v varčevalnem, 375 v šekovnem, 360 v nakazničem oddelku skupaj 2.168 932krat za 544 908.006 K 01 h, od tega po naših krajih 106.700krat za 16 743 896 K na Stajarskem, 31.766krat za 4.953 441 K na Koroškem, 28.007krat za 4 638 290 K na Kranjskem, 43.805krat za 8 018.699 K po Primorju (Gorica-Gradiška-Istra-Trst), 15 804krat za 2.546 671 K po Dalmaciji; vrnilo se je pa v vseh treh oddelkih skupaj 606.776krat v znesku za 541 257 399 K 71 h, od tega pride na Stajarsko 19 086krat za 8.988.079 K, na Koroško 4 995krat za 1 640 402 K, na Kranjsko 5 497krat za 2.227.478 K, na Primorsko 10.589krat za 3.792 589 K in 2.954krat za 581 866 K na Dalmaciji. Od dne 12. januarja 1883, ko je hranilnica začela poslovati, pa do konca minolega meseca se je po državi vložilo 229 824 284krat v skupnem znesku za 57.798.683 910 K 42 h. vrnilo se je pa 62.499.350krat za 57.395 161.057 K 55 h, tako je v blaginici preostalo čistih 403.522 852 K 87 h. Med povračili nahaja se znesek za 142.862.951 K, za kar je urad vložnikom po želji kupil in odposlal vrednostnih listin. V prometu nahaja se 18.323 knjig-rentovnic, ki so vredne 97.962.109 K, potem 1.658.774 vložnih in 54.453 šekovnih knjižic. Ob svojo knjigovložnico prišlo je 146 varčevalcev, med njimi dva imetelja knjižice z besedilom slovenskim, od teh je eno vložnico izdala pošta Slovenjgradec, drugo pa Ljutomer, do nove knjižice je pravico dobil prvi vložnik (8 K) dne 5. t. m., drugi pa (1 K) dne 10. julija. — V neuradnem delu okrožnice nahajajo se črtice o poštni hranilnici na Ogrskem, Belgijskem, Francoskem, Taljanskem, Nizozemskem, Švedskem.

Ni bil učenec Heren. — Zal, da smo se v svoji nadi varali. Oni deček, katerega so v neki vasi blizu Verone, kakor smo omenili v zadnji številki svojega lista, našli, žal, ni bil učenec Heren, pač pa neki deček F. Zato pa priporočamo še enkrat vsem, ki bi kaj izvedeli o učenecu Heren-u, da nemudoma obvesti o tem njegove stariše, prebivajoče v Gorici, v ulici Morelli, št. 36.

Osmina za pokoj. preč. g. župnika J. a. n. Z. d. a. z. b. a. bo v ponedeljek, 27. tek. m. ob pol 8. uri v cerkvi sv. Petra. Tudi v več drugih cerkvah se bodo opravljale svete maše za blagega pokojnika.

Agent „Peštanske zavarovalnice Ivan Mramor grdi“ v zadnjem času »Vzajemno zavarovalnico« in trosi o nji razne neresnice. No, Mramor je bil pred kratkim časom potovalec te zavarovalnice, ki ga je pa morala radi raznih nerednostij odsloviti. Tak je ta mož in vrednost njegovih kvasarij si lahko vsak sam tolmači.

Veselica na Rovih, ki se vrši jutri v nedeljo dne 26. julija t. l. ob priliki blagoslovjenja nove šolske zastave pod pokroviteljstvom velerodne gospe Julije pl. Andrejka, obeta že po svojem bogatem vspredu udeležnikom najlepšo zabavo. Nekaj posebnega je šaljivi arečolov, pri kojem so iz prijaznosti prevzele grajske gospice iz Kolovca in Brda prodajo srečk. Pri veselici svirala bode sl. domžalska godba. Proti večeru se prižge umetni ogenj. Veselica se le v slučaju najneugodnejšega vremena preloži na prihodnjo nedeljo.

Iz St. Ilje v Slovenskih Goricah. Naša pošta a. Tukaj uraduje že leto dni celo nemška pošta upraviteljica, pa se še niti en človek ni našel, da bi se zganil zoper to kričečo krivico, dasi je ta ženska do vsacega prav neprijazna ter slovensko deco, ki je poslana na pošto odpravljaj, ne da bi ji dala česar želi. Nekaj čisto nepričakovane smo pa zvedeli od naše pošte dne

22. t. m. Gospod poštar Karl Svaty, v koga hiša je bila pošta nad 30 let, je to mesto odložil in pošti svoje prostore odpovedal. Tudi to je pripisati na rovaš omenjene ženske. Do zdaj je nismo posebno čislali, a od zdaj, ko je zakrivila izselitev pošte iz poštene in vseobče čislane hiše Svatičeve, je pa že celo več ne maramo. Proč z upraviteljico iz St. Ilja, ki slovenski ne zna! Naša potrpežljivost je pri kraju. St. Ilj v Sloven. Goricah, dne 24. julija 1903.

— **Sejmi po Slovenskem** od 27. julija do 1. avgusta. Na Kranjskem: 27. v Kostanjevici, Lukovcu, Šmartnem pri Litiji, v Toplicah, v Vrhu pri Idriji, Leskovcu, Višnji gori, Radoljici, na Bitnjah, v Bohinju, Cerknici in Domžalah pri Mengšu; 29. v Dobruhi; 1. avgusta: v Kranju in Vinici. — Na Slovenskem Štajerskem: 27. v Framu, pri Sv. Križu pri Ljutomeru, na Tinskem, Teharjih in v Ormožu; 30. v Kostvnicu; 31. v Konjicah in Dobu pri Hrastniku; 1. avg. pri Sv. Lenartu v Slov. gor. — Na Koroškem: 27. v Kutardah in Saksenbergu. — Na Primorskem: 27. v Divači; 30. v Gorici; 1. avg. v Dutovljah.

Ljubljanske novice.

Odbor za proslavo 25 letnice bosno-hercegovaške okupacije v Ljubljani nam piše: Kakor je bil določil odbor bojnikov iz leta 1878, bode dne 15. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne sv. maša pri nunah, ob pol 1. uri popoldne skupen obed v restavraciji pri „Novem svetu“ in ob 4. uri popoldne v isti restavraciji veselica, pri kateri bode poleg druge različne zabave sodelovala tudi slavna godba c. in kr. pešpolka, kralj belgijski št. 27. S pripravami je odbor tako daleč dospel, da bo začel prihodnje dni lepake razpošiljati in prosi tem potom najuljudneje vsa slavna županstva, da taista to svečanost na primeren način objavijo, oziroma vabila na pripraven prostor prilepiti blagoizvolijo. Kakor obče znano, sprožila se je leta 1893. misel postaviti v Ljubljani vojaški spomenik. Nabralo se je dosedaj 4400 kron, treba pa je 6000 kron; zato je pripravljali odbor sklenil, da bo prispeval s slučajnim preostankom za spomenik onih hrabrih, ki so padli za časa vlad Frana Josipa I. Ako se odboru posreči pridobiti znatnejši preostanek, postavil se bo spomenik že 18. avgusta prihodnjega leta.

Na oklicih so: g. Adalbert Roschitz z g. Angelo Košenina. — G. Stefan Pravidik, pomožni uradnik, z g. d. Ursulo Plančak. — G. Leopold Bügel vodovod. instalater z g. d. Antonijo Müller. — G. Andrej Bajc sprevednik z g. d. Joželo Pregelj.

Varčen berač. Na Zaloški cesti prijel je včeraj popoldne policijski stražnik nekega Ivana Azmana iz Zgornjih Gorij, ker je beračil od hiše do hiše. Ko so ga preiskali, našli so pri njem nad 65 kron denarja in hranilnično knjižico z vlogo 270 kron. Berač je dejal, da si je denar prihranil.

Nova gostilna. Piše se nam iz Rožne doline občine Gince: V društvenih hišah otvori posestnik J. M. Gašperlin gostilno dne 26. julija t. l. Geslo: »Svoji k svojim!« naj tu velja!

25 letnica bitke pri Jajcih. Naš domači pešpolk št. 17 proslavi 7. avgusta 25 letnico bitke pri Jajcih.

Vojaške vesti. Tukajšnji bataljon 17 pešpolka se odpelje 28. t. m. v Celovec, odkoder se s polkom poda na vojaške vaje na Koroško in Štajersko. Dne 6. septem. pride zopet v Ljubljano. — Danes je bil v cerkvi sv. Petra vojaški rekviem za sv. očeta. Svirala je vojaška godba.

V stolni cerkvi zaprta. V stolni cerkvi je včeraj zvečer zaspala v klopi 9. etna deklica Ana Kliček, hčerka postrežkinje M. Kliček v Spodnji Šiški in jo je cerkovnik zaprl v cerkev. Deklica se je ponoči zbudila in začela v cerkvi vpiti in klicati na pomoč. Trkala je tudi na vrata, pa je dolgo časa ni nihče slišal. Neki gospod, ki je šel mimo cerkve, jo je vendar slišal in obvestil o tem policijo, ki je poklicala cerkovnika Martina Adeliča, da je prišel cerkev odpret. Ana Kliček je imela v naročju mačka, ki je neprestano mijavkal, ko je deklica v cerkvi vpila. Policija je deklico z mačkom vred odpeljala na stražnico, kjer sta obadva prenočila. Zjutraj so poslali po mater, da je hčerko peljala na dom.

Izseljevanje. Danes ponoči odpotovalo je v Ameriko 51 oseb. Izseljenci so bili večinoma Hrvati.

O trdki Kastner se nam zagotavlja, da mladi izzivač Kastner nima tudi z dobičkom trdke nobene zveze, ker sta jo kupila gg. Gustav Kastner in Julij Elbert. Do tisti Kastner je menda v službi pri železnici, kateri s svojim izizvanjem ne dela časti!

Vojaško godbo so začele nekatere restavracije opuščati, ker je dovolj draga, poleg tega je pa grozno „častilakomna“, še za

ta drag denar je ni dostikrat dobiti ali pa v zadnjem trenutku odpove. Svira samo nemške skladbe, kar bi se nikakor ne smelo dopustiti. Pri vsakem koncertu vojaške godbe naj se zahtevajo slovenske skladbe! Tudi pri promenadni koncertih voj. godba usiljuje skoro same tuje skladbe, sploh dela po gotovem načrtu, ki Slovenem ni prijazna. — Včeraj napovedani promenadni koncert je odpal.

Za spomenik cesarja Franca Jožefa v Ljubljani je izdal magistrat naslednji natečaj za dobavo načrtov oziroma modelov: Spomenik se ima postaviti na novem trgu pred justičnim poslopjem. Glede kompozicije spomenika imajo umetniki popolno svobodo, vendar pa je bil občinski svet mnenja, da je z ozirom na prostor in na dana sredstva v prvi vrsti priporočati osnutek, ki bode v glavni smeri arhitektonskega značaja. Dovoljeno je tudi uporabljati vodne umetnosti. Načrte, oziroma modele izvršiti je v merilu 1:100 in imajo skice obsežati poleg tlorisov in glavnega pogleda tudi druge poglede, kakor je za splošno zanesljivo presodbo treba, dalje generalni proračun stroškov in pojasnjevalni popis. Za napravo spomenika se določa svota 35.000 kron, ki se ne sme prekoračiti. H konkurenci se povablja le slovenski in hrvaški umetniki in se določa troje nagrad, in sicer: 800, 600 in 400 K za najboljši načrt. Obdarovani načrti, oziroma modeli ostanejo last mestne občine ljubljanske, katera po nasvetu izvoljene porote končno določi, kateri načrt naj pride v izvršitev. Načrte izročiti je do 1. dne meseca oktobra letos do 12. ure dopoldne, pri mestnem magistratu ljubljanskem. Vsak projekt označiti je s primernim geslom in prilepiti mu je zaprti zavitek, v katerem bodi poleg gesla tudi natančen naslov projekta. V slučaju nesporazumljenja ali ugovorov, kateri bi od strani natečajev utežili nastati, je merodajno mnenje in razsodba „spolku inženyrar a arhitektu kralovski češkeho“ v Pragi. Program in vse podloge za natečaj kakor tudi vsakeršna druga potrebna pojasnila daje magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

Slovenske akademike pozivlja izvrševalni odbor, naj se snidejo v ponedeljek 27. t. m. ob 9. uri zvečer zopet polnoštevilno v salonu Auer-jeve pivovarne.

Veselica v „Prešernovem hramu“ Jutri bode v Ravnikarjevi gostilni „Prešernov hram“ v Rožnih ulicah proti prosti vstopini domača veselica s tamburaško godbo. Ker je obče znano, da pripusti gospodar rad iz prijaznosti in brezplačno vedno na razpolago hišne prostore, kadar se gre za pobiranje kakih prispevkov v narodne namene, bi bilo umestno, da ga ta dan tudi njegovi mnogoštevilni znanci in ožji prijatelji obiščejo.

Veliki vojaški manevri. Povodom velikih jesenskih vaj bo šlo poleg husarjev in artilerije skozi Ljubljano tudi troje pešpolkov, ki bodo meseca avgusta se ustavili tu in v okolici in za kratek čas nastanjeni po raznih poslopjih. Dne 30. julija pridejo skozi Ljubljano topničarji iz Gorice, ki pridejo na vajo v Krško.

Temelj za poslopje mestne hranilnice prične se kopati prihodnji mesec, če bo dobiti dovolj delavcev.

Slov. plan. društvo v Ljubljani opozarja svoje člane, da se udeležijo važne planinske veselice na Jesenicah, katero priredi podružnica „Slov. plan. društva za Kranjskogorski okraj“ v korist Kadilnikove kočje na Golici. Odhod iz Ljubljane ob 11. uri 51 min. dopoldne. Pevratek v Ljubljano ob 10. uri 43 min. zvečer. Odbor.

Izkaz posredovalnega odseka „Slovenskega trgovskega društva Merkur“ v Ljubljani Službe iščejo: 6 kontoristov oziroma kontoristinj, 5 pomočnikov manufakturne stroke, 9 pomočnikov spec. stroke, 11 pomočnikov mešan. stroke, 1 poslovodja mešan. stroke, 4 blagajničarke, 1 prodajalka, 2 učence. — Iščejo se: 1 kontorist za deželo, 1 kontorist stenograf za Celje, 1 poslovodja za mešano prodajalno na deželi, 1 pomočnik manufak. stroke za Ljubljano, 2 pomočnika spec. stroke za Ljubljano, 2 pomočnika mešane stroke za deželo, 3 pomočniki spec. in želez stroke za deželo, 1 prodajalka za deželo, 3 učenci za Ljubljano in deželo.

Izlet Pevsko društvo „Slavec“ priredi v nedeljo 26. t. m. popoldanski izlet v Goričane (pri Medvodah). Vdeleženci se zbirajo na državnem kolodvoru, od koder odpelje vlak ob 1:40. uri. Gostje dobro došli.

Selitev uradov tukajšnega okrajnega glavarstva v nove prostore v Hrenovih ulicah bo prve dni meseca avgusta.

Ura v križevniškem zvoniku je prenovljena in bje in kaže zdaj ure in četrtinke.

V Šentjakovski cerkvi bo jutri prošenje.

Šola „Glasbene Matice“ v Ljubljani po svojih vspehih vedno bolj raste in se razvija v vedno popolnejši, pravi izobraževalni zavod za glasbeno umetnost Slovencev. Kako je šola velike potrebe za Slovence, kaže njen velik faktični šolski obisk. V šolskem

letu 1902/1903 je obiskovalo šolo „Glasbene Matice“ v Ljubljani 356 učencev. Po učevalo se je v 8 glasbenih predmetih klavir, gosli, solopetje, harmonijo, kontrapunkt, glasbeno zgodovino, glasbeno teorijo, deklisko petje in moško petje in sicer natančneje: klavir v 8 razredih 131 učencev, gosli v 6 razredih 44 učencev, solopetje v 5 razredih 22 učencev, nauk o harmoniji v enem razredu 9 učencev, nauk o kontrapunktu v enem razredu 3 učenci, glasbeno zgodovino 2 učenca, glasbeno teorijo v dveh razredih 79 učencev in petje v treh razredih 174 učencev. Po razredih razdeljeno so šteli: A. Klavir: I. razred 44 učencev, II. razred 16 učencev, III. razred 20 učencev, IV. razred 19 učencev, V. razred 9 učencev, VI. razred 8 učencev, VII. razred 7 učencev, VIII. razred 8 učencev. B. Pri pouku v goslih je obiskovalo v I. razredu 21 učencev, v II. razredu 6 učencev, v III. razredu 11 učencev in v IV. razredu 6 učencev. C. Pouk v solopetji je obiskovalo v I. razredu 9 učencev, v II. razredu 6 učencev, v III. razredu 7 učencev. D. Glasbeno teorijo je obiskovalo 79 učencev in sicer v I. razredu 57 učencev, v II. razredu 22 učencev. E. Šolsko zborovo petje je (izven pevskega zbora „Glasbene Matice“) obiskovalo skupno 174 učencev in sicer v I. razredu 37 učenk, v II. a razredu 47 učenk in v II. b razredu 90 učencev. — Poučevali pa so: Koncertni vodja, prof. M. Hubad skupaj 278 učencev in sicer 11 učencev solopetje, 9 učencev harmonijo, 3 učence kontrapunkt, 2 učenca glasbeno zgodovino, 79 učencev glasbeno teorijo, 37 učenk deklisko petje I. razred, 47 učenk petje II. razred in 90 učencev moško petje; — šolski vodja Fran Gerbič je poučeval skupaj 38 učencev in sicer 11 učencev solopetje in 27 učencev klavir; — učitelj Josip Vedral je poučeval skupaj 59 učencev in sicer 44 učencev gosli in 15 učencev klavir; — učitelj Josip Proháčka 53 učencev klavir in učiteljica Klotilda Praprotnik 36 učencev klavir. — Šola je priredila letos tri krasno vspele, velike javne produkcije gojenec v veliki dvorani „Narodnega Doma“ v dneh: 27. junija, 1. in 4. julija. Šolski izpiti so se vršili v dvorani „Glasbene Matice“ skozi šest dni in sicer v dneh: 30. junija, 1., 2., 3., 4. in 8. julija ob navzočnosti učiteljskega zbora, zastopnikov društvenega odbora in starišev gojencev zavoda. — Šola „Glasbene Matice“ v Rudolfovem je letos obiskovalo 39 učencev in sicer klavir 28 učencev, gosli 8 učencev, flavto dva učenca in rog jeden učenec ter nad 40 učencev petje in teorijo. Poučevali so na šoli v Rudolfovem učitelj Ignacij Hladnik klavir, gosli in petje. Učiteljica Gizela Golia klavir in učitelj Spaček gosli. Šolski izpiti gojencev v Rudolfovem so se vršili dne 9. julija. — (Tajniško poročilo podano na občnem zboru dne 11. t. m. je po predstojajočih podatkih popraviti.)

† Leon XIII.

Izredna seja ljubljanskega občinskega sveta.

Dolgo časa se ni zdelo merodajnim gospodom na magistratu vredno izraziti kakega sožalja. Da bi se udeležili kake maše zadušnice, o tem se ne more govoriti. Menili smo, da bodo prišli vsaj v Trnovo k maši zadušnici, a kaj takega ni za liberalne živce in bilo jih ni. Čelo pravoslavni Rusi so postopali drugače. To značilno stališče magistratne gospode je bilo celo nekaterim poštenejšim gospodom v narodnonapredni stranki preveč in pritisnili so, da se je včeraj vršila izredna seja občinskega sveta. Izvestni gospodje pa so prišli k izredni seji, kateri je bil namen izreči sožalje nad smrtjo poglavarja sv. cerkve, v navadnih oblekah, s slamniki in palicami.

Tudi podžupan vitez Bleiweis Trsteniški se je pozabil črno obleči in pozabil je celo imenovati zapisnikarja in dva overovalca seje. Seja je trajala ravno pet minut. Podžupan Bleiweis je dejal, da je sklical izredno sejo, da se izreče sožalje. (Obč. svetniki vstanejo.) Z ravnateljem mestnega magistrata je hotel (!) v Rim brzojaviti, ker je mislil, da obč. seja ne bo sklepna in ker je tudi mestni svet dunajski, ki je enak našemu magistratu, to storil, ne da bi sklical sejo občinskega sveta.

(A bila je slovenska seja mestnega sveta, v kateri je podžupan imel krasen nagovor. Opomba poroč.) Podžupan Bleiweis je na to nadaljeval: „Nekoliko članov obč. sveta je pa želelo, naj se to na bolj slovesen način zgodi in zato sem sklical izredno sejo. Ne bom našteval vrlin in lastnosti, ki so dišile pokojnega papeža, ker je vsem to znano. (Samo „Narodu“ ne! Op. poroč.) Bil je učenjak. (Pri „Narodu“ so drugačnega mnenja). Bil je duhovit, dober srčen. Dolžnost je, izraziti sožalje na izgubi poglavarja sv. cerkve brzojavnim putem v Rim. Kdor gg. občinskih svetnikov se s tem strinja, naj

vzdigne roko.“ — Soglasno sprejeto. Nato je podžupan zaključil sejo. Povsod drugod so v znamenje sožalja izobesili raz mestne hiše črno zastavo. Celó v svobodnem New-Yorku so bili tako takti proti katoliškemu prebivalstvu, le v Ljubljani ne!

Odgovor pronuncija Talijana, „Slovenski zvezci“ in kat. nar. stranki.

Na včeraj objavljeni sožalni brzojavki, ki ju je poslal drž. poslanec dr. Ivan Šusteršič v imenu „Slovenske zvezce“ ter katol. narodne stranke na Kranjskem, sta došla odpošiljatelju naslednja brzojavna odgovora:

„Iskrena zahvala Vam in klubu „Slovenska zveza“ za pristržno sočutje. Kardinal Taliani.“

„Prosim, sporočite katoliško-narodnemu strankinemu vodstvu in katoliško-narodnemu klubu deželnega zbora vojvodine Kranjske mojo najtoplejšo zahvalo za pristržno sočutje. Kardinal Taliani.“

Rusi za sv. očeta.

Včeraj predpoludne se je čitala maša zadušnica za pokojnega papeža Leona XIII. v ruski cerkvi sv. Stanislava v Rimu.

Santjago.

Santjago, 23. (B.) Pisarna Reuter javlja: Tu se je vršila danes oficijelna cerkvena žalostna slavnost za papeža Leva XIII. Slavnosti so se udeležili tudi člani diplomatskega zbora. Mej govorom, ki je bil izušen tem povodom, je italijanski odposlanec zapustil cerkev zaradi nekih opazk v tem govoru.

Volilo sv. očeta za uboge.

Rim. V včerajšnji seji kongregacije je naznanil predsednik, da je sv. oče volil za uboge mesta Rima 50.000, za uboge v Perugiji 30.000 in za uboge v Carpinetu 10.000 frankov.

Italija.

V dvorni cerkvi v Rimu je dvorni kapelan italijanskega kralja msgr. Lanza imel danes zjutraj črno sv. mašo za sv. očeta. Sožalne izjave pošiljajo v Rim tudi taki laški obč. zastopi, od katerih bi kaj takega pred 25 leti ne bilo pričakovati.

Rumunski kralj

je poslal iskreno sožalno brzojavko.

Razna poročila.

Rim. Lsti poročajo, da obsega oporoka sv. očeta 30 strani.

Berolin. Od popolnoma zanesljive strani se poroča, da bodo Italija, Avstro-ogrsko, Nemčija in Angleška napram konklavu popolnoma nevtralne.

Izmišljevanja in ugibanja.

Rim. Liberalni listi poročajo o prepiru mej kardinali Oreglia, Rampolla in Vanutelli pri tretjem zborovanju kongregacije kardinalov. Ti listi pravijo, da se je Rampolla pritožil, da časopisi izvedo o podrobnostih, nakar je sledil prepir. To so liberalni listi v ta namen priobčili, da bi svojim izmišljevanjem nadeli verjetnost, češ, da vse kar pišejo, izvedo iz zborovanja. Vest o prepiru je navadna časnikarska pravljica.

Rim. Kardinal Oreglia je zopet krepkejši. Izmej tendencioznih poročil bodi omenjeno, da ugibanje izvenvatičanski listi radi boljše „izpembe“ mej svojimi poročili, da je za volitev Gottija papežem položaj postal neugodnejši, da ima Oreglia ved upanja, kakor začetkoma, da je izvolitev Rampolle izključena (!) in da so mnogi za kardinala di Pietro, pri katerem bi Rampolla ostal državni tajnik.

Sedanji kardinalski kolegij.

Skupno število kardinalskih mest je 70. Sedaj je nameščenih 63. Ker so oči vsega sveta v teh dneh obrnena na kolegij kardinalov, bo bralce „Slovenca“ gotovo zanimalo, če se поблиže seznanijo s sestavo tega kolegija. Kardinalski kolegij obstoji iz treh stopinj: kardinalov škofov, kardinalov mašnikov in kardinalov diakonov. Vsi kardinali pa so sedaj škofje ali mašniki. Ime kardinal škof, k. mašnik, k. diakon le naznanja, na kateri stopinji najvišega cerkvenega senata stoji posameznik, brez ozira na posvečenje, katero je prejel. Kardinali mašniki so večinoma škofje, vsi kardinali diakoni pa mašniki.

Po posameznih stopinjah so sedanji kardinali sledeči:

Kardinali škofje.

1. Alojzij Oreglia di Santo Stefano, roj. 1828, kard. 1873, škof v Ostia-Velletri in dekan sv. kolegija, kardinal kamerlengo sv. rimske cerkve in kot tak sedaj namestnik papeža v duhovskih in svetnih zadevah.

2. Serafin Vannutelli, r. 1834, kard. 1887, škof v Porto Santa Rufina, pod dekan sv. kolegija in veliki penitencijar.

3. Marij Mocenni, rojen 1823, kard. 1893, škof v Sabinu, živi v Rimu.

4. Antonij Agliardi, r. 1832, kard. 1896, škof v Albano, apostolski vice-kancelar.
5. Vincenc Vannutelli, roj. 1836, kard. 1889, škof palestrinski, prefekt kongregacije s. concilii.
6. Franc Satolli, r. 1839, kard. 1895, prefekt kongregacije studiorum.

Kardinali mašniki.

1. Jožef Sebastijan Netto iz frančiškanskega reda, r. 1841, kard. 1884, patrijarh lisabonski.
2. Peter Jerem. Celestia iz benediktinskega reda, rojen 1814, kard. 1884, nadškof palermški.
3. Alfons Capeceletro iz kongregacije oratorijancev, r. 1824, kard. 1885, nadškof kapuanski. — Nekateri pravijo, da morda postane papež.

Kardinal Capeceletro.

4. Patricij Franc Moran, rojen 1830, kard. 1885, nadškof sidneyski v Avstraliji.
5. Benedikt Marija Langénieux, rojen 1824, kard. 1881, nadškof rheimski.
6. Jakob Gibbons, r. 1834, kard. 1886, nadškof baltimorski.
7. Marijan Rampolla del Tindaro, r. 1843, kard. 1887, bivši državni tajnik Leona XIII.
8. Franc Marija Richard, r. 1819, kard. 1889, nadškof pariški.
9. Peter Lambert Goossens, r. 1827, kard. 1889, nadškof mechelnski.
10. Anton Jožef Gruscha, rojen 1820, kardinal. 1891, knez nadškof dunajski.
11. Angelus di Pietro, rojen 1828, kard. 1893, apostolski prodator.
12. Mihael Logue, r. 1840, kard. 1893, nadškof armagški.
13. Klavdij Vaszary iz reda benediktincev, roj. 1832, kard. 1893, knez nadškof ostrógonski in primas ogrski.
14. Jurij Kopp, r. 1837, kard. 1893, knez nadškof vratislavski.
15. Adolf Ludovik Albert Perrand iz kongregacije oratorijancev, kard. 1893, škof autenski.
16. Viktor Lucijan Sulpiz Lecot, rojen 1831, kard. 1893, nadškof bordeauxski.
17. Jožef Sarto, roj. 1835, kard. 1893, patrijarh beneški.
18. Cirijak Marija Sancha y Hervas, r. 1833, kard. 1894, nadškof toledski in patrijarh Zahodne Indije.
19. Dominik Svanpa, r. 1851, kard. 1894, nadškof bolognski.
20. Andrej Ferrari, roj. 1850, kard. 1894, nadškof milanski. — Tudi o tem govore, da morda postane papež. Seve so tudi v tem slučaju to sama uganjanja.

Kardinal Ferrari.

21. Hijeronim Marija Gotti, iz reda bosonogih karmeličanov, roj. 1834, kard. 1895, prefekt propagande.
22. Salvatore Casanas y Pags, rojen 1834, kard. 1895, škof barcelonski.
23. Ahil Manara, r. 1829, kard. 1895, škof ankonski in umanski.
24. Dominik Ferrata, r. 1837, kard. 1896, prefekt kongregacije škofov in redovnikov.
25. Serafin Cretoni, r. 1833, kard. 1896, prefekt kongregacije obredov.
26. Jožef Prisco, r. 1836, kard. 1896, nadškof neapeljski.

27. Jožef Marija Martin de Herera y dela Iglefia, r. 1835, kard. 1897, nadškof kompostelski.
28. Peter Herkules Coullie, r. 1829, kard. 1897, nadškof lionski.
29. Jožef Viljem Labouré, r. 1841, kard. 1897, nadškof reneški.
30. Janez Baptist del Drago, r. 1838, kard. 1899, živi v Rimu.
31. Franc Cassetta, r. 1841, kard. 1899, živi v Rimu.
32. Aleksander Sanminiatelli, r. 1840 za kard. in petto. 1899, proglašen šele 1901, živi v Rimu.
33. Januvarij Portanova, r. 1845, kard. 1899, nadškof režijski.
34. Jožef Francica-Nava di Bontifé, r. 1846, kard. 1899, nadškof katanski.
35. Franc Désiré Mathieu, r. 1839, kard. 1899, živi v Rimu.
36. Peter Respighi, r. 1844, kard. 1899, je bil generalni vikar Leona XIII.
37. Avgustin Richelmy, roj. 1850, kard. 1899, nadškof turinski.
38. Sebastijan Martinelli iz reda avguštincev, r. 1848, kard. 1901, živi v Rimu.
39. Kazimir Gennari, r. 1838, kard. 1901, živi v Rimu.
40. Leon pl. Skrbensky, roj. 1863, kard. 1901, nadškof praški.
41. Julij Boschi, r. 1838, kard. 1901, nadškof ferarski.
42. Janez Kniaz de Kozielsko Puzyna, r. 1842, kard. 1901, nadškof krakovski.
43. Jernej Bacilieri, r. 1842, kard. 1901, škof veronski.
44. Karol Nocella, r. 1826, kardinal od junija t. l. poprej tajnik konzistorijalne kongregacije in patrijarh antiohijski.
45. Benjamin Cavischioni, r. 1836, kard. od junija t. l. poprej tajnik koncilske kongregacije in titularni nadškof nazianski.
46. Andrej Ajuti, r. 1849, kard. od junija t. l. poprej papežev nuncij v Lizaboni in titul. nadškof damietski.
47. Emidij Taliani, roj. 1838, kard. od junija t. l. doslej nuncij na Dunaju in titul. nadškof sebastski.
48. Janez Katschthaler, roj. 1832, kardinal od junija t. l., knez nadškof salcburški.
49. Hubert Anton Fischer, roj. 1840, kardinal od junija t. l., nadškof kölnski.

Kardinali dijakoni.

1. Alojzij Macchi, roj. 1831, kard. 1889, tajnik papeževih brevoj.
2. Andrej Steinhuber, iz Jezusove družbe, r. 1825, kard. 1894.
3. Franc Legna, r. 1836, kard. 1894, prefekt vatikanskih arhivov.
4. Rafael Pierotti, iz reda pridigarjev, r. 1836, kard. 1896.
5. Franc della Volpe, r. 1844, kard. 1899.
6. Jožef Vives y Tuto, iz reda kapucinov, r. 1854, kard. 1899.
7. Alojzij Tripepi, roj. 1836, kardinal 1901, prefekt kongregacije odpadkov.
8. Feliks Cavagnis, roj. 1841, kard. 1901.

Leon XIII. nasproti Slovanom.

Ne bomo se preobširno pečali s klevetami, katere je spustil tudi proti mrtvem Leonu XIII. „Narod“, ki je živega Leona nazval izvirg človeštva. Mej drugim je „Narod“ proglasil Leona XIII. tudi za nasprotnika Slovanov. „Ne bomo se o tem pričkali z „Narodovo“ ignoranco in nevednostjo, ki se kaže iz vsake „Narodove“ številke, inteligenci v poduk podamonekoliko o tem iz „Edinosti“:

Veliko truda je posvetil Leo XIII. Slovanom. Dne 30. septembra 1880 je izdal znamenito okrožnico „Grande munus“, v kateri je proglasil češčenje slovanskih apostolov sv. Cirila in Metodija. V tej okrožnici je izrekel svojo srčno željo, da bi slovanski narodi zadobili večje število svojih domačih škofov in svečnikov, in da bi se tako med njimi bolj okrepiło versko življenje. Ta papeževa okrožnica je vzbudila med Slovani veliko gibanje. Čehi, Hrvatje, Slovenci, Malorusi in Poljaki — vsi so v raznih izjavah izrazili papežu hvaležnost. Dne 5. julija 1881 se je papežu predstavilo veliko odposlanstvo Slovanov — 1400 glav.

Papež Leo XIII. jih je v divnem nagovoru presrečno vsprejel in zagotovil vsemu slovanskemu narodu „od obali Adrijanskega morja do zadnje novgorodske pokrajine“, da bo sv. apostolska stolica vedno čuvala in branila cerkvene pravice Slovanov.

Na ukaz papeža Leona XIII. je bila urejena leta 1887 v Bosni in Hercegovini nova cerkvena hierarhija, kateri stoji na čelu vrhbosanski nadškof v Serajevu. Leta 1886. je bil sklenjen konkordat s Črnogorom in se je ob tej priliki po vsej kneževini ustanovila katoliška slovanska cerkev.

Dobri papež Lev XIII. ni pustil mučiti naših cerkvenih svetinj. Leta 1896. je usta-

novil v Rimu maloruski unijatski zavod in ga stavil pod vodstvo jezuitov.

Ko je papež Lev XIII. slavil svoj svečeniški jubilej (50-letnica mašništva), mu je poslal ruski car Aleksander posebne čestitke in ga je prosil ob tej priliki, da bi se uredilo cerkveno razmerje v Rusiji, izlasti na ruskem Poljskem. V ta namen so bila dolga pogajanja, ki so dovela deloma vsaj do nekakih uspehov. Zato je mogel Lev XIII. v konzistoriju dne 11. februarja 1889. že imenovati nove škofove za Poljsko.

Tako vidimo, kako velik duh je bil Lev XIII. in koliko mu je bilo na srcu širjenje katoliške cerkve med Slovani: Da ni mogel vspeeti popolnoma, na tem so krivi žalostni javni odnosi, ki izrabljajo moč sv. Cerkve v političke, Slovanom sovražne namene.

Kedaj je sv. oče umrl?

Dunajska „Reichspost“ poroča, da je sv. oče umrl v ponedeljek že ob 2. uri 50 min. popoldne, a da so v Vatikanu čakali s proglastitvijo smrti dve uri, da je bila tako izključena vsaka pomota.

Vztočni verniki in Leon XIII.

Velik cilj stremljenju papeža Leona XIII. je bilo združenje iztočnih narodov. Odkar je postal papež, živela je v njem ideja unije. Hotel je porabiti za njo vso moč svoje papeške oblasti. Ali storiti je mogel to še le zadnja leta svojega pontifikata. Prve vspehe je slavil še le l. 1879., ko se mu je posrečilo, da je spravil v zvezo z Rimom velik del Armencev, ki so bili zavrgli katoliškega patrijarha Hassuna in se za časa koncila ločili od Rima. Meseca marca 1879 je tedaj prišel v Rim novi armenski šizmatični patrijarh Kupelian, je odložil svojo patrijarhalno dostojanstvo v roke papeževe in se mu podredil v vsem. Papež Lev XIII. je vrnil Kupelianu škofovsko čast, na kar so se podvrgli papežu tudi drugi šizmatiki. Sedaj se je smel vrniti zavrnjeni armenski katoliški patrijarh Hassun in dne 13. decembra 1880. ga je papež Lev XIII. povzdignil na čast kardinala.

Leta 1879. se je posrečilo Leonu XIII. združiti z Rimom tudi kaldejske šizmatike. Umrl je bil namreč tedaj šizmatični patrijarh Audo in zato je mogel Lev XIII. že 28. februarja potrditi novega patrijarha Abolionana. Se večje veselje je takrat doživel v tem, da je z njegovim posredovanjem končal boj med katoliki sirskega obreda v Mossulu in med jakobitiškimi Nestorijanci. S tem je prenehal razkol med dobrim delom Kaldejcev, Sircev in Armencev, kar je bilo na slovesen način zasvedočeno v konzistoriju dne 12. maja 1889.

Priprave za volitev novega papeža.

„Il Giornale d'Italia“ poroča o sklepih kardinalov. V predvečernji seji, pravi, so se bavili kardinali z noto, katera se ima postaviti zboru diplomatov, pooblaščenih pri sveti stolici. Predlog je stavil kamerlengo kardinal Oreglia. Za njim so govorili kardinali: Gotti, Mathieu, Vives y Tuto, Steinhuber, Vanutelli, Agliardi in Rampolla. Sveti kolegij je slednjič sklenil, da se poveri sestavo te note monsignoru Merry del Val, a da se bo v prihodnji seji razpravljalo in eventualno potrdilo ali spremenilo besedilo te note. Noto bodo podpisali trije kardinali, pooblaščen kot najvišji zastopniki sv. stolice, in msgr. Merry del Vall.

Sveti kolegij je priporočil arhitektom, ki prireajo vatikansko palačo za konklave, naj preprečijo vsako možno zvezo z zunanjostjo. V predvečernji seji so se tudi izrebele celice kardinalom. Kakor smo pa že povedali, sestajajo te celice iz dveh, in nekatere tudi iz treh sob. Sveti kolegij je tudi že poskrbel za oskrbo kuhinj, in sicer je poveril to oskrbo — na predlog kardinala Macchi — komendantu Puccinelli ju.

Zatem je sveti kolegij imenoval komisijo, ki ima nadzorovati priprave za konklave. V to komisijo so imenovani kardinali: Macchi, Della Volpe in Corsari.

Po papeževi smrti se kardinali vsakega jutra zbirajo v tako imenovano glavno kongregacijo in se posvetojujejo o predmetih, katere je določil papež Klement XII. (l. 1723); čitajo se namreč odredbe za izvolitev novega papeža, katerih odredb se morajo kardinali strogo držati.

Glavne odredbe so sledeče:

1. Deseti dan po papeževi smrti se mora pričeti volitev novega papeža po onih kardinalih, ki so prisotni, ne čakajoč na druge kardinala, ki niso še dospeli od zunaj.
2. Kardinali, kateri stanujejo v papeževi državi, morajo se zopet izrečno ponovno pozvati.
3. Nikaka cenzura ne odvzema kardinalom volivne pravice.
4. Niti cerkveno prokletstvo, v katero je kdo padel, ne izključuje kardinala od volitve.
5. Volitev se mora izvršiti v zaprtem prostoru, takozvanem „konklave“.
6. Izvoljenec mora imeti dvestretjinsko večino glasov za svojo osebo.
7. Ako ni zadostnega števila glasov, mora se delovati na to, da se to število doseže s pomočjo „pristopa“ (accesus).

8. Ako je izvolitev kompromisna, potem nobeden kompromisnik ne more dati sebi glasu.

9. Ako novoizvoljeni papež ni škof, mora si dati podeliti dotične rede.

10. Izvoljenega papeža ni treba, da kdo potrdi, ker on ne dobiva oblasti od nikogar na zemlji, temveč naravnost od Boga.

11. Novemu papežu stavi se na glavo trojno krono (tiara) v znak vere sv. cerkve v presveto Trojico in kakor znak največje moči, časti in sodstva na svetu v duhovnih stvarih. S tem se mu je zajedno podeljevala tudi oblast kakor kralju v njegovi posvetni državi.

Po preditanju tega izroči kardinal-kamerlengo kardinalskemu zboru „ribičev pristan“ in „pečadnik“ in oba se razbijeta na kosce, ker se v času, ko nima cerkev papeža, ne izdajajo ne „bule“ ne „breve“. Na to izvoli kardinalski zbor dva prelata, od katerih ima jeden govoriti nadgrobni govor pok. papežu, a drugi pozdravni govor bodočemu novoizvoljenemu papežu. Nadalje izvoli dva kardinala, katera imata paziti, da se za konklave uredi vse, kakor predpisuje zakon. To je prva seja kardinalskega zbora.

V drugi seji urejevale so se navadno stvari, ki so se tikale cerkvene države. V tej seji poročata ona dva kardinala, ki sta bila izvoljena, da pripravita vse potrebno za konklave, da sta izvršila svojo nalogo.

V tretji seji izvolijo kardinali potom tajnega glasovanja izpovednika za konklave.

V četrti in peti seji izvolijo se: dva zdravnik, dva rancelnika, eden lekar, dva brivca s pomagači vred, kateri vsi se podajo skupaj s kardinali v konklave.

V šesti seji razdeli najmlajši kardinal-dijakon sobe v konklavu potom srečanja med kardinala.

V sedmi seji izvolita se dva kardinala, ki morata točno paziti, da ne pride v konklave nihče, kateri nima tam opravila. Tema dvema kardinaloma izroči se točen popis oseb, ime in preimek, stan, domovina od vsakega kardinala, ki ima priti v konklave.

V deveti seji izvoli kardinalski zbor še tri kardinala, katerim je naloga točno paziti nad zaprtjem konklave in na red v istem. Na to vsprejemajo se sožalje nad umrlim papežem izražajoči poslaniki tujih držav.

Dogodki na Hrvatskem.

Včeraj zjutraj so odstranili deske z odra pri prometnej zgradbi — in prikazal se je razvedrednemu občinstvu dvojezične nepostavninapis, seveda mažarski na prvem mestu. Občinstvo je zopet vznemirjeno radi te nepostavnosti in zato so straže iznovi pomnožene okoli prometne zgradbe. Čudno je vsekakor, da Mažari v najnovejšem času navzlic tolikemu odporu hrvatskega naroda z vso silo širijo mažarsčino po železnicah in poštah na Hrvatskem. Tako so izdali za železnico Caprag-Vrginmost čisto mažarski vozni red, in vendar se je ta železnica sezidala s samim hrvatskim denarjem. Celu v Zagrebu samem so začeli na glavnej pošti rabiti same mažarske listke za rekomandirana pisma, sicer pa že vsa hrvatska imena pomažarili ter postavljajo hrvatsko ime le še v oklep, celo ime glavne mesta! Vse te nepostavnosti vznemirjajo narod, pa se je bati hudih nasledkov, kajti med narodom hrvatskim še vedno vre.

Prihodnjost je zares temna in nad hrvatskim obzorjem vise črni oblaki, kakor je rekel sam novi ban, ko je prišel na Hrvatsko. In vendar bi se dalo vse lepo urediti, ko bi se spoštovala državna postava tudi na merodajnih mestih, česar smo do zdaj na Hrvatskem žalibog povsodi pogrešali.

Volivci okraja Biškupec so poslali dosedanjemu svojemu zastopniku v saboru mažaronu grofu M. Bombellesu nezaupnico, v kateri ga znatna absolutna večina volivcev poziva naj odloži mandat. Podpisalo je nezaupnico 111 njegovih volivcev. Besedilo nezaupnice priobčimo.

Odgovorni urednik „Narodne Obrane“ je bil včeraj obsojen radi nekih člankov v enmesečni zapor oziroma v globo 300 kron in na izgubo jamčevine v znesku 720 kron.

Cerkveni letopis.

Sv. misijon se prične jutri 26. t. m. v novoposvečeni cerkvi kočevski. Ta misijon je prvi v mestni župniji, ker najstareji ljudje ne pominjo nobenega misijona v kočevskem mestu. Vodili ga bodo č. oo. redemptoristi Kössler, Petsche in Polifka. Obhajal se bode skoz štirinajst dni do 9. avgusta. Bog daj obilo blagoslova!

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Zakopani tisočaki. Jože Galjot na Spod. Berniku, je bil aretovan, ker so sumili, da je lahkomišljeno zapravljaj premoženje na škodo svojih upnikov. Prodajal je vse premičnine pri svojem posestvu, kar se je dalo odnesti ali odpeljati. Ker se je v zaporu v Kranju nekako čudno vedel, poslali so ga v Ljubljano, da se po zdravniških zvedenih opazuje njegovo duševno stanje, tu pa so izrekli, da je Galjot slaboumen. Denar katerega je Galjot utržil — za prodane reči, skril je v tleh pod neko desko Janeza Kaplenekove prodajalne v Zgor. Berniku, Kaplenek je pa v zaporu v Kranju kakor sam trdil, od Galjota zvedel, da je pri njem denar skrit, zato je delavcu Janezu Markotu iz Zgor. Bernika sporočil, da naj ta pri njem skriti denar z Janezom Jenkotom posest, sinom preneseta v Jenkovo šupo, kar sta ta dva tudi storila. Galjot je trdil, ko je svoj denar preštel, da mu o 6400 skritih kron najmanjše tri tisoč kron manjka. Obdolženca Marko in Jenko uporekata tem trditvam in priznata da sta menda vsak za se po 700 K porabila, ker jima je Kaplenek dobro plačilo za to uslugo obljubil, nasprotno pa trdi Kaplenek da je obljubil vsakemu le po 40 K. Dež. sodišče je le Janeza Markota in Janeza Jenkota hudodelstva nezvestobe krivima spoznalo ter obsodilo prvega na 9, drugega pa na 8 mesecev težke ječe, Kaplenika pa je od obtožbe hudodelstva pri krivnanju oprostil.

Nadležen gost. V Zlobanovo gostilno na Gočah prišel je dne 21. aprila t. l. precej vinjen Makso Vidrih posestnikov sin z dvema tovarišema, ter je tam razne burke uganjal, posebno nadležen je postal šivilji Karolini Vidrih, katerega se je, da bi se ga bila iznebila, odstranila iz sobe v kuhinjo; pa tudi tu ni imela miru pred njim. Ker je hišni gospodinjci že tudi čez mero presedalo, vzela je metlo, da bi ga odpodila, a Vidrih jej je metlo izvil iz rok. Nato je napadena še s kuhinjskimi kleščami in z nekim lesom tolkla nasprotnika. Vidrihu je bilo to preveč ter je pahnil gospodinjco raz ognjišča in se dvakrat ob tla vrgel tako, da se ji je pri padcu poškodovala desna roka. Sodni dvor je Vidriha obsodil na 4 mesece težke ječe. — Redarjem se ustavljal. Dne 11. marca t. l. popoldne o priliki naborne stave v tukajšnjem »Mestnem domu« stalo je pred škofijo več fantov iz okolice. Najbolj glasno med njimi je bil Jože Civha iz Sred. Gameljnov, kajti nekoliko vinjen zgrajal in upil je, da je bilo joj. Ker se redarjevemu opominu, da naj se odstrani, ni hotel pokoriti, je bil aretovan. Temu se je pa Civha odločno zoperstavil, ter je sunil redarja v prsa; zdajci pa pristopi tudi Blaž Černe z besedami: ne boste ga aretovali, in tudi ta sune s pestjo stražnika v prsa. Ko so pa drugi redarji prihiteli na pomoč, se je vrgel Civha na tla, suval z rokami in nogami okoli sebe ter upil: »fantje! ne glejte, primite jih, da jih bomo zajeli.« — Le po velikem naporu je bilo mogoče obdolženca ukrotiti. Civha se je valed bega odtegnil kazni, Černa je sodišče obsod. na 6. mes. — Siloviti berač. Alojzij Preželj, postopač iz Moravč, je dne 15. junija t. l. prišel nekoliko opit v vežo Antona Lukanca na Jesenicah ter se vlegel na tla. Ko mu gospodar pripomni, da mu ne bo moč v veži prenočevati, jel je Preželj kleti in vpričo otrok razne nesramne besede govoriti, tako da je bil konečno gospodar primoran, da zabrani pohujšanje, ga postavi na dvorišče. Tu je pa prišel Preželj Lukanca groziti, da mu bo hode bajto zažgal, ker so v nji sami ravbarji. Ker je bil obtoženec zaradi vlačuganja in beračenja že mnogokrat kaznovan, obsodil ga je sodni dvor na eno leto ječe. — S požiganjem je grozil. Tone Malenšek delavec iz Tupalič je dne 30. junija zvečer Florjanu Lavriču v Udmatu iz jeze, ker ga je ta zasačil pred podom na kupici ležečega. Zakričal je: Še neoj ti bodem požgal, celi Udmat mora nočoj goriti. Sodišče ga je na 5 mesecev težke ječe obsodilo.

Nadležen gost. Letos na cvetno nedeljo je prišel v Seršenovo gostilno na Skaručni Primož Stare, posestnik na Skaručni. Nadlegoval je goste in gospodinja je poklicala domača dva hlapca, naj ga spravita iz gostilne. Stare se hlapcema ni vatlavljal, a zunaj pred gostilno je začel preklinjati. Ko ga je hlapec Janez Dermastja zunaj hiše vprašal, zakaj da vpije, in ga, ker je v njega tiščal, z roko od sebe sunil, zamahnil je Stare z nožem po Dermastju po desnem licu, da se je takoj kri ulila, na to ga je pa še dvakrat sunil v hrbet. To je videl drugi domači hlapec Luka Gubanc, skočil je proti Staretu rekoč: »Primož, z nožem pa ne!«, a tudi tega je sunil v levo podlehnico in ga težko poškodoval. Da je Stare zelo nevaren človek, kaže dejstvo, da je letos na Svečnico tudi Janezu Špornu zagrozil da ga bo zakl. Sodni dvor ga je obsodil na 1 leto ječe. — Starček tat. Gregor Zmitek užitar iz Bohinjske Srednjevasi, 72 let star, še vedno

rad pije, a ker mu dostokrat zato primanjkuje sredstev, pomaga si s tem, da obiskuje tuje zaklenjene shrambe. Pred tremi leti ga je zasačila Mina Zupanc v svoji čumnat, katero je odklenil in iz nje vzel 30 K. Letos dne 25. maj. ga je dobila Fran. Zvan pri svoji denarni omari, iz katere je Zmitek vzel 20 K. Sodišče mu je prisodilo 2 mes. težke ječe. — Ubegli prisiljenec. Richard Rutner iz Celovca je prisiljenec v tukajšnji prisilni delavnici. Bil je že večkrat zaradi tatvine kaznovan. Dne 2. junija t. l. je pa od dela na Jesenicah z svojo opravo pobegnil in jo prodal; on sicer pravi, da jo je na koroski meji za drugo obleko zamenil. Sodni dvor ga je na 6 mesecev težke ječe obsodil. — Mošnjiček iz roke potegnil in z njim stekel je Jaka Lotrič iz Zelenikov Francetu Pogačniku dne 22. junija na Javorniku, v katerem je bilo, kakor slednji trdi, 51 K. Obdolženec pa trdi, da ni bilo več v njem kakor le 4 K. Sodišče ga je obsodilo na 3 mesece strogega zapor.

Župan Hribar — tožen. Proti županu Hribarju so vložili tožbo tisti častniki, ki so se vdeležili zadnje »Turnarske« slavnosti. Cutijo se razžaljeni, ker jim je dejal v mestni seji, da so se pasivno zadržali.

Dogodki v Ričmanjih pred sodiščem. Včeraj se je vršila pred tržaškim deželnim sodiščem kaz. razprava proti g. Ivanu Berdonu, županu v Ričmanjih. Tožen je bil, daje v dnevih 25. jan., 26. marca in 6. aprila opravljal opravila, katere ima opravljati le duhoven. Župan je bil oprčšen.

Zaradi hudodelstva razžaljenja Velikanstva cesarja je bil pred c. kr. okr. sodiščem v Mariboru obsojen v trimesečno ječo Herman Rositsch, bivši jurist, iz znane tržaške obitelji v Ljutomeru. Taka hudodelstva se dogajajo med spodnještajerskimi Nemci. Njihovi častniki molčijo o tej obsodbi. Če pa je bil kak Slovenec le zavoljo majhne stvari obsojen, že jo razbohnjajo in razkričijo po celem svetu ter hinavsko rekaio: »Taki so Slovenci!« Zapomnimo si dobro nemško ljubeznjivost nasproti Slovencem!

Književnost in umetnost.

* **G. Dobrovolny**, bivši režiser slovenskega gledališča se ne povrne več v Ljubljano. Slovensko gledališče dobi drugega režiserja, skoro gotovo v osebi gosp. Ignacija Borštnika, kakor smo nedavno poročali. G. sp. Dobrovolny postane menda režiser pri »Dramatičnem društvu« v Trstu, kjer nameravajo vpeleti redne slovenske predstave.

* **Novi slovenski knjigi** V založbi g. L. Schwenknerja v Ljubljani ste izišli knjigi: Zofka Kvedar: Iz naših krajev. C. na 2 K 50 v., po pošti 2 K 60 v. — Janeza Trdine zbrani spisi I. knjiga: »Bshovi huzarji in Iliri. Spomini iz moje profsorske službe na Hrvatskem.« C. na 3 K po pošti 3 K 20 v. Ocenio priobčimo.

Kazne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Dve ladiji trčili. Pri Hamburgu je ladja »Svitaod« trčila z nekim angleškim parnikom. Šest mornarjev je utonilo. — Ustrelil se je v Belitzu bivši igralec nemškega gledališča v Mariboru 20 letstari Weixler Warnow. V Gradcu je izvršil nekaj tatvin. Na listek je napisal: »Z Bogom svet. Sedaj se bom saj enkrat naspal.« — Samomortreh sester. Ob Donavi pri Török Balnt so se zvezale skupaj tri hčere posestnika Jožefa Horvatha in skočile v Donavo. Izvršile so skupno samomor, ker je 17letno Gizelo zapustil njen ljubimec, ki jo je bil tudi zapeljal. — Nezgode pri vojaških vajah so jako velike v Hercegovini radi velike vročine. Od 12., 32., 69. in 52. pešpolka se je zgrudilo na tla 450 mož, od katerih jih je 19 umrlo, 40 jih je v smrtni nevarnosti in več vojakov pogašajo. En mož je vsled vročine zblaznel. — Umrli je včeraj v Pragi dvorni svetnik dr. Edvard Peyer, profesor na češki tehniki. — Glasovitega tatus Monglesku, ki je všel iz blaznice, so aretirali v Inomostu. Ta tat je bil posebno nevaren hotelom. — Radi dolgov vstrelil se je v Novem Sadu kadet Tanasevič, ker stric ni hotel plačati njegovih dolgov. Tri dni na to se je vstrelil stric. — Cigani meje seboj. Ciganska rodbina Kovač ukradla je v Segedinu konja vrednega 230 kron. Na poti domov so se stari cigan Kovač in njegova sina tako sprli, da je oče ustrelil enega sina, a drugi sin je nato ustrelil očeta. — Nadškot v Milwaukee Friderik Katscher je umrl. — V strahu pred kaznijo. V Czorna na Ogrskem se je zapoznil pri odhodu topničarskega polka nek topničar. Letel je za polkom, a ker ga ni mogel dohiteti, se je na cesti ustrelil. — Kolera se je pojavila na mnogih krajih in v Tripolisu v Siriji. — Rusija na skrajnem vzroku. »Standard« javlja iz Tientsina: V Port Ar-

turu in na drugih točkah se dalje vrši nabiranje ruskih čet. Ni pa nobenega znamenja, ki bi kazalo, da misli Rusija odnehati od svoje politike ali jo ublažiti. — Možnost zveze mej Srbijo in Bolgarijo za slučaj vojske s Turčijo postaja vedno večje. To bi bil prvi korak k zvezi balkanskih držav proti Turčiji.

Tedenski koledar.

Nedelja, 26. julija: 8 pobinkošna; Ana, mati Mar. Dev.; evang.: O krivičnem hišniku. Luk. 16. — Ponedeljek, 27. julija: Pantaleon m. — Torek, 28. julija: Nazarij in dr. mm. — Sreda, 29. julija: Marta dev. — Četrtek, 30. julija: Abdon in Senen mm. — Petek, 31. julija: Ignacij Lojol. — Sobota, 1. avg.: Vezir sv. Petra. — Solnce izide 30. julija ob 4 uri 16 minut, zaide pa ob 7. uri 27 min. — Lunin spremen: Prvi kratec 31. julija ob 8. uri 13 min. zjutraj. — Dan se skrči v avgustu za 1 uro 28 minut. — Musica sacra v nedeljo, 26. julija: V stolni cerkvi velika maša ob 10 uri: (Missa votiva de Spiritu sancto pro eligendo summo Pontifice): Veni Creator Spiritus, zložil dr. Franc Witt, maša »Panis angelicus« zl. Frederik Koenen, graduale »Beata gens« koralno, po ofertoriji »Veni sancte Spiritus« zl. Moric Brosig.

Društva.

(Prostovoljno gasilno društvo v Smartnu-Tacnju) pod smarno goro najuljudneje vabi k vrtni veselici, katero priredi v nedeljo, dne 2. avgusta t. m. na vrtu g. Fr. Ks. Sajevic-eve gostilne (pri Koširju) v Tacnju po sledečem vspredu: 1. Koncert Domžalske godbe. 2. Petje. 3. Srečkanje. 4. Prosta zabava. Začetek ob polu 4. uri popoldne. Vstopnina prosta. Čisti dohodek se porabi v poplačilo dolga za gasilno orodje. — Načelnštvo. — Blagevoljne dobitke za srečkanje hvaležno sprejema načelnštvo.

(Gasilno društvo v Studenem). Vabilo k tomboli in veselici, ki bo v nedeljo 26. julija 1903. Sodeluje postojnska godba. Pričetek ob 4. uri popoldne. — K obilni vdeležbi uljudno vabi odbor.

Telefonska in brzjavna poročila.

Ob mrtvaškem odru Leonovem.

Rim, 25. julija. Krste, v katere bodo danes zvečer položili k počitku svetega očeta, so že pripeljali v Vatikan. kjer si jih je ogledal kardinal kamerlengo. Najprej položijo svetega očeta v krsto iz cipresnega lesa, v onem ornatu, v katerem je ležal na mrtvaškem odru, preko obraza mu dajo bel, z zlatom tkan robeč, preko trupla rudeč pajčolan in preko tega preprogo iz rudečega damasta, dalje dajo k truplu raznega denarja, akte o smrti itd. Cipresno krsto postavijo v 400 klg. težko svinčeno rakev, preko katere pride zopet krsta iz dragocenega lesa. Na obeh krstah je križni napis, da počiva v njej papež Leon XIII., njegova starost, doba njegove vlade in čas smrti.

Rim, 25. julija. Obraz sv. očeta se od včeraj zvečer ni nič več spremenil. Poteze so utrjene. Barva obraza je siva. Trohnenja ni, pač pa se je izvršilo munificiranje trupla. Poročevalec »Messagera«, ki je s prstom potipal obraz papežev, tudi to potrjuje.

Rim, 25. julija. Dr. Lapponi si je danes zjutraj ogledal papežovo truplo in dejal, da je lahko še razstavljeno. Zato so danes zjutraj zopet pustili občinstvo k mrtvaškemu odru.

Rim, 25. julija. Lapponi je dejal, da madeži, ki se kažejo na obrazu mrtvega papeža, niso znamenje gnjilobe, ampak so le znamenje, da se truplo pričenja munificirati.

Rim, 25. julija. Radi velikanskega navala v cerkev sv. Petra je prepovedan vhod ženskam in otrokom.

Rim, 24. julija. List »Patria« poroča z Dunaja: Avstrija se ne odreče svojemu vetu, a izvrševala ga sedaj ne bo, ker so ugodne razmere in le želi, da bo izvoljen za papeža pravičen mož, ki bo pred vsem duhovnik.

Rim, 25. julija. Višji ceremonijar je naročil pri izdelovalcu baretov Calabriniju baret za novega papeža. Dela za ureditev stanovanja novega papeža so se že pričela. Ako bo stanoval v sobanah, v katerih je živel Leon XIII., spremene samo opravo v spalnici.

Rim, 25. julija. Danes je kardinal kamerlengo Oreglia sprejel diplomate. Prebral jim je noto kardinalskega zbora. Jutri kardinal Oreglia zapusti Vatikan.

Rim, 25. julija. Današnjega zborovanja kongregacije kardinalov se je vdeležilo 32 kardinalov, med njimi avstrijski kardinal Katschthaler. Žrebanje številc celic bo v ponedeljek. »Italie« poroča, da je kardinal Cretoni nevarno obolel in se ne bo mogel vdeležiti konklave.

Rim, 25. julija. Msg. Pifferi, ki je bil izvoljen spovednikom konklave, je to odklonil z ozirom na svojo starost.

Rim, 25. julija. Splošna sodba je, da bo konklave trajal k večjemu dva dni in da bo že tekom 3. avgusta dopoldne prišla vest o izvolitvi novega papeža, nakar bo novi papež takoj podelil svoj blagoslov iz »loggie«. Nekateri pravijo, da bo v slučaju, da bo izvoljen star papež, intronizacijo preložil na jesen. Izven vatikanski listi pišejo, da ste med kardinali dve struji, ona je za to, da se izvoli star papež, druga pa hoče mlajšo moč. Vsekakor bo novi papež Italijan.

Rim, 25. julija. Odbor visokega poljskega plemstva je poslal kardinalskemu kolegiju pismo, v katerem pravi, da bodi novi papež Italijan, da se ohrani narodnostni mir v cerkvi.

Celovec, 25. julija. Danes je g. knezoškof daroval slovesno zadušnico za papeža. Navzoča vsa državna in avtonomna oblastva ter mnogo ljudstva. Vojaštvo ima zadušnico v ponedeljek.

Jesenice, 25. julija. Za jutrišnjo planinsko veselico je vse sijajno prirejeno. Pričakujemo mnogo gostov iz Ljubljane in iz cele Gorenjske, ker se gre za važno našo planinsko postojanko. Priprave so se vršile 14 dni. Deseta podružnica »Slov. planinskega društva« bo jutri na veselici praznovala desetletnico ustanovitve planinskega društva. Slovenci, jutri na Jesenice!

Išl, 25. julija. Jutri sprejme cesar v avdijenci grofa Khuen-Hedervarya.

Dunaj, 25. julija. Pogajanja radi carinskega tarifa so se razbila. Ogrska vlada noče nič vedeti o kaki spremembi.

Budimpešta, 25. julija. Uradno se potrjuje o velikih neizgodah pri vojaških vajah v Hercegovini. Uradno se potrjuje, da je vsled velike vročine — vojaške vaje so se vršile pri 57 stopinj Celzija — ostalo mrtvih na mestu 11 vojakov in da se je nad 400 vojakov zgrudilo. Upeljana je stroga preiskava.

Umrli so:

22. julija. Marija Kete, kuharica, 67 let, Stari trg 17, otrpnenje srca. — Marija Skolja, delavka 43 let, Trnovske ulice 3, jetika. — Frau Libensky, krojač 52 let, Radeckega cesta 11, Dementia parali. prog.

V bolnišnici:

20. Marija Poljak, posestnikova hči, 9 let, Myodegeneratio cordis — Avgust Beier, sprevidnik 28 let, Pleuritis tubercul. Tubercul. pulm. — Fran Gregorič, gostac 81 let Fractura ferem. intest. — Fran Saver, mesarjev sin, 3 leta, davica — Terezija Oblak, gostija, 65 let. Meningitis

21. julija. Frau Bimbič, posestnikov sin, 21 let Ileus.

208 1-1

V molitev

priporočam v svojem, svoje soproge in svojih otrok imenu vsem sorodnikom, znancem in prijateljem svojo predobro, sedaj v Bogu počivajočo mater

Marjeto Rakovec

ki je danes dopoldne ob 1/10. uri, previdena s svetimi zakramenti za umirajočo, po dolgi mučni boleznini v starosti 73 let mirno zaspa v Gospodu.

Pogreb predrage ranjce se vrši v ponedeljek, 27. julija popoldne ob 4. uri iz hiralnice na Radeckega cesti št. 11 na pokopališče pri sv. Kristofu.

Pokoj njeni duši!

Ljubljana, 25. julija 1903.

Ivan Rakovec.

PRIHRANJEVATI

Na prodaj je v vseh trgovinah kolonijalnega blaga delikates in dišav v steklenicah od 50 h više (dolito v izpraznjeno steklenico od 40 h dalje.)

in vendar dobro kuhati more vsaka skrbna gospodinja z

Maggi - jevo preizkušeno dobro in odlikovano **juhno zabélo**

kajti malo kapljic — pripravljeni jedi priliti, zadostuje, da slabi juhi, omaki, zelenju itd. takoj podeli čvrst, prijeten okus.

909

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrar.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
24. avgust	731.3	16.6	sr. zah.	oblačno	2.0
7. jutro	733.3	15.3	sr. zah.	sk. obl.	
2. popold.	734.0	20.2	sl. jzah.	del. jasno	

Srednja včerašnja temperatura 17.4°, normale 19.9°.

Dunajska borza

dné 25. julija.

Skupni državni dolg v notah	100.40
Skupni državni dolg v srebru	100.25
Avstrijska zlatna renta 4%	120.90
Avstrijska krona renta 4%	100.70
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	92.90
Ogrska zlatna renta 4%	120.65
Ogrska krona renta 4%	99.35
Ogrska inv. renta 3 1/2%	90.75
Avstro-ogrsko bančne delnice	15.88
Kreditne delnice	661.50
London vista	239.22 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v	117.35
20 mark	23.48
20 frankov	19.06
Italijanski bankovci	95.20
C. kr. cekini	11.28

Zitne cene

dné 25. julija 1903.

(Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 7.25 do 7.27
april	—
Rž za oktober	6.19 do 6.20
Oves za oktober	5.34 do 5.25
Koruza za julij	6.27 do 6.29
za avgust	6.24 do 6.25
september	—
za maj 1904	5.02 do 5.03

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K — do —
Rž južne železnice	—
Rž	—
Jecmen	—
ob Tisi	—
Koruza ogrska	6.60 do 6.70
Cinkvant	7.40 do 8.—
Oves srednji	5.75 do 6.—
Fizol	11.— do 12.—

Ciril-Methodove biškote

zantevajte slovenski rodoljubi v vsaki prodajalni in pekarni. Ti piškoti so najboljši.

Naročila sprejema družbin založnik **S. H. Škerl, Sv. Ivan pri Trstu.**

Rogaški Styria-vrelec

je zdravilna voda

zoper uljesa v želodcu in krče, zoper Brightovo vnetje obisti, katäre v sapniku, **zdravniško priporočeno!**

zoper uljesa v želodcu in črevah, **zdravniško priporočeno!** Izvrstni kislinasto diateso, 901 zdravljeni sladkorno usc. bolezni, uspehi! teles. zaprtje, boleznj v jetrih.

Najboljše mlatilnice,

gepeljne, trijerje, čistilnice (pajkeljne), slamo-reznice, mline, preše za sadje, fine kose, srpe.

amerikanske ***

kosilne stroje

damo tudi na poskušnjo,

in sploh vse potrebščine za

poljedelstvo

kakor tudi

možnarje za streljati

v veliki izberi po nizki ceni

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16.
Slovenski ceniki brezplačno.

Nad 200 strojev v zalogi.

965 3—1

POBEGNIL

rujav velik pes, sliši na ime „Amor“. Izroči se naj pri Josipu Jegliču v Ljubljani.

967 2—1

Zelo lepa prilika

se ponuja kakemu trgovcu, da se naseli v zelo obljudenem kraju na Dolenjskem, oziroma, da napravi ondi svojo podružnico (filialko). Iz prijaznosti pove več upravnistvo „Slovenca“.

968 3—1

42 m dolga, 10 m široka, s šifrom krita

šupa

se proda poceni, poizve se na

Sv. Petra cesti šte. 35

Ludv. Stricel, 966 1—1

Plinati osečki za svaženje parketnih tali dobé se pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskanske ulice Vnanja naročila proti povzetju. 524 24 11—1

Na prodaj je radi opustitve lova

„Lovski pes“

rumenkasto črne barve pod ugodnimi pogoji. Natančnejša pojasnila daje

Ivan Kaplan

969 3—1 kolar v Sodražici.

Prav nov 968 1—1

pisalni stroj

sistem „Sun“ Senekenov je naprodaj za nizko ceno.

Kje, pove upravnistvo „Slovenca“.

Prva kranjska z vodno silo in turbino

969 1

delujoča

tovarna stolov tvrdke Fr. Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko,

priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imejiteljem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene

stole, naslonjače, fôtelje, vrtné stole, gugalnike itd.

po kar najbolj nizki ceni. Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji imitirano.

Največja zaloga stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trsja.

Na željo pošlje tvrdka najnovejše obširne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastonj in franko.

Naročevalcem na debelo dovoli se znaten popust.

Naznanilo.

950 3—3

Manufakturna zaloga tvrdke

GORIČNIK & LEDENIK

v Ljubljani na Mestnem trgu št. 25

se prodaja

od 20. julija 1903. naprej po znižanih cenah.

Trgovina z manufakturnim blagom

pri slov. apostolih

sv. Cirilu in Metodu

v Ljubljani, Lingarjeve ulice št. 1, nasproti loteriji

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi v najcenejše nakupovanje najrazličnejšega

manufakturnega blaga

kakor: štofa, hlačevine, volnenega blaga, kambrika, cefira, batista, posebno pa belega blaga, šifona, gradla itd. itd.

Radi opustitve drobnega blaga prodaja se naslednje blago pod lastno ceno, kakor ženske srajce, moške šterkane in trikot-srajce, bluže, spodnja krila, predpasniki, moderci, dežniki, pasovi, namizni prtji, garniture, brisalke, servijete, nogavice, moške in ženske, manšete, ovratniki, kravate itd.

Zavedni Slovenci! Upoštevajte in držite se gesla: Svoji k svojim! ter podpirajte slovensko trgovino!

970 4—1

Gostilna

na Dolenjski cesti
(pri Kramarju)

odda se takoj na račun ali pa v najem.

Ravnotam proda se tudi več premičnin (voz).

Več se poizve na Dolenjski cesti št. 8
(dr. Poček).

963 1—1

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani
dvorni dobavitelj Nj. Sve-
tosti papeža

priloga naslednje izdelke svo-
jega kemično farmacevtskega
laboratorija, ki se izdelavljajo
kot sicer vsi drugi medikamenti z naj-
večjo skrbnostjo in snaznostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepí
želodec, vzbuja veselje do jedi, pospe-
šuje prebavo in odprte ter je posebno
učinkovita pri zaprtju, 1 steklenica 20 vin.

Piccolijeva železna vino se uporablja
prilokrovnih, nervoznih in slabotnih
osebah z najboljšim vspehom. Politerška
steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali fama-
rinde dajo z vodo pomešani izvrstno in
zdravo pijačo. Kilogramna steklenica, pa-
stilizirana K 1.30.

**Zunanja naročila po poš-
nem povzetju.** 708 (50-19)

P. n. odjemalci si lahko ogledajo

naš znameniti laboratorij

Domača umetalna steklarija Avg. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje
cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s
svincem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjaško dobro, z jamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpriprostejšega do najfinjšega.

Št. 50/Z.

Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana
tvrdka za stavbeno in umetno steklarstvo
AVGUST AGNOLA v Ljubljani, v polnem in le-
pem soglasju z gotoko arhitekturo, izvršila prav
pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanjski
cerkvi v Šmartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotških oblikah,
slikanih umetno na steklo v okusnih okrasih strogo
po gotških pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne
vpiljčih — svedoč jasno, da smo vdobili Slovenci
v gosp. Avg. Agnola tudi v tej stroki spretnega,
domačega umetnika, kateremu z mirno vestjo za-
upamo slična dela.

V prepričanju po ostalih ofertah za to delo,
se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Avg. Agnola
prav zmerne. Priporoča se, kar najtopleje vsem,
posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri
razpolagajo sicer z malimi sredstvi, pa bi oskrbeli
radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Šmartnem pri Litiji
dne 9. februarja 1901.

Ivan Lavrenčič,
župnik in dekan.

Okvirja tudi slike in podobe, prenavlja
in popravlja stare predmete.

Prevzema tudi vsa stavbinska steklarska dela ter priporoča svojo izborna
zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga.

Cene jako nizke.

J. SOKLIČ
v Ljubljani, Pod Trančo 1
priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestih in na deželi izborna
svojo zalogo
**cilindrov, mehkih in
trdih klobukov, turist-
skih klobukov, čepic.**
po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah.
Tovarniška zaloga
lodnatih klobukov
o. kr. dvornih založnikov A. J. Pichler
v Gradcu. 273 12-19

MATTONLEY
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

je
najboljša mizna in osvežu-
joča pijača, 88 22

katera je preskušena pri
kašlju, vratnih boleznih, želod-
čnem in mehurnem kafaru.

Izvirke: **Giesshübl Sauerbrunn**,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v
Ljubljani.

796 100-14

Zahtevajte
brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 600 podobami
**ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbenih reči**
HANNS KONRAD
tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 234, Češko.

Egidij Jeglič

vinski trgovec
v Selu, p. Žirovnica

na Gorenjskem in na Glincah pri Ljubljani
„pri Bobenčku“

priporoča svojo veliko zalogo **dolenjskih,
štajerskih, istrijanskih in hrvaških vin**
po primerno nizkih cenah.

V Ljubljani se postavi vino cenjenim
gg. naročnikom na dom.

Za pristnost vin se jamči.
Cene in poskušnje brezplačno na razpolago.

Pismena naročila naj se blagovolijo
na glavno pošto v Ljubljani, poštni
predal, pošiljati. 943 2-3

888 5-1
FRAN
ZEMANA
mlatilnice, gepeljni, mo-
: : tori za petrolej, : :
šivalni stroji, stroji za
: : pranje so najboljši! : :
Zaloga: Ljubljana, : : :
Poljanska cesta št. 24.

2 mizarska pomočnika

in eden učenec

se sprejmejo takoj pri

Filipu Lazarju

mizarju na Jesenicah.

933 3-3

Sprejme se

krepak deček iz dobre hiše, kateri ima
veselje do trgovine, kot

trgovski vajenec

v trgovino mešanega blaga deželnih pridelkov.
Ponudbe na M. Sbil, Mokronog.

906 3-3

Jako važno za vsakega kolesarja.
Predno
se kateri
nameni kupiti
kolo, naj ne po-
zabi si ogledati ali
vsaj naročiti cenik
pravih
Puch koles
katerih zastopništvo ima gospod
FRANC ČUDEN
v Ljubljani.
Isti priporoča posebno kolo s prostim
tekotom z zavoro v zadnjem kolesu, (Freilauf mit
Hinterradbremse.)
Za vsako Puch kolo se jamči dve leti.
V zalogi nahajajo se še razni modeli različnih tovarn
od gl. 75— dalje.
Ceniki zastoj in poštne prosto. 550 15
Jako važno za vsakega kolesarja.

Nič več telesnega zaprtja, ako se vživa

Huss-ova pogača.
Zaloga: Dunaj, XVIII., Ladenburggasse 46.
Prospekt brezplačno. — Pošiljatev za poskušnjo:
12 kosov franko 3 K po povzetju. 72 52-24

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,
v Knezovi hiši,
obrestuje hranilne vloge po 110 95-69

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojil-
nica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan
od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

571 24

F. HITI,

Pred škofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

**Tovarna pečij in raznih
prstenih izdelkov**

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki strdon št. 9

priporoča slav. občinstvu in preč.
duhovščini svojo veliko zalogo
barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih,
sivih, rumenih itd., kar najbolj trpež-
nih in po modernih modelih izde-
lanih. Cene nizke. 36 52-30

Lasni izdelek.

Ceniki franko in brezplačno.

Prodá se

nova hiša

štev. 68, 10 minut od Brezij oddaljena, tik
velike in romarske ceste ležeča, iz pro-
ste roke. 942 3-3

Nove suhe gobe,

kakor tudi deželne pridelke, kupi

Anton Kolenc

v Celju.

Priporoča tudi slavnemu občinstvu svojo
bogato zalogo vsakovrstnega specerijskega
blaga na debelo in drobno. 914 10-6

Učenec

se sprejme v trgovino s špe-
cerijskim blagom pri
FERD. HLEBŠ v Kranju.

940 3-3

Tri mizarske pomočnike

sprejemem takoj pod dobrimi pogoji v službo
za stavbeno delo. 951 3-3

Jak. Homovec

mizarski mojster v Cirknici pri Rakeku.

V tovarni vozov

Petra Keršiča

v Sp. Šiški pri Ljubljani,
se sprejme več kolarskih in kovaških

pomočnikov.

Sprejmejo se tudi

vajenci

za kovaško, kolarsko in sedlar-
sko obrt. 944 3-2

Angeljnovi milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104-34

sta najbolj koristni
štedilni mili
za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

„Globus“

zavarovalna družba za življenje in rente.

Zavaruje človeško življenje po najraznovrstnejši kombinaciji pod jako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica, zlasti pa je ugodno zavarovanje doživetja, rente ter zavarovanje otrok za doto.

Direkcija:

**Dunaj l., Franc Jožefovo nabrežje 1^a
v lastni bančni hiši.**

Pojasnila se dobijo pri Leopold Grünfeldu, Koljezu, zastopniku glavnega zastopstva za Kranjsko. — Tukaj se tudi nahaja **zavarovalnica proti požarnim škodam za poslopja in premoženje** avstrijske delniške zavarovalne družbe proti **prirodnim neizostom.**

Društvo industrijalcev za zavarovanje proti telesnim neizostom.
Prva avstrijska zavarovalna družba proti tatinskim vlomom.

Razpis.

960 3-2

Zaradi odstranitve jezu na Krki pri Brodu in odkopa otokov na 4000 kron proračunjena dela se bodo oddala potom javne dražbe v izvršitev.

Pismene ponudbe z napovedbo enotnih cen za posamezna dela naj se predložijo podpisnemu deželnemu odboru

do 3. avgusta t. l. ob 12. uri opoldne.

Ponudbe, ki morajo biti kolekovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečaten z napisom: „Ponudbe za odstranitev jezu na Krki pri Brodu.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je dodati kot vadij 5% stavbnih stroškov v gotovini ali v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico izbrati ponudnika ne glede na višino ponudne cene, oziroma če se mu vidi potrebnim, razpisati novo ponudbeno obravnavo. Načrt, proračun in stavbni pogoji so na ogled v navadnih uradnih urah v deželnem stavbnem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega,
v Ljubljani. dné 22. julija 1903.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj **P. Herrmann**, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča **sredstvo za rast las**, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenačelnimi uspehi izkušena in zjamčeno neškodljiva tekočina, ki **zabranila izpadanje las in odstrani prahaje.**

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado. Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice **3 krone.** Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani

pri gospodu 274 (b1)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. **E. Mahr** in **U. pl. Trnkóczy**, **Anton Kanc** v Ljubljani, **A. Rant** v Kranju, in **lekarna „Pri angelju“** v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Učenec

se takoj sprejme
v specerijsko trgovino
v Ljubljani.

945 3-3

Kje, pove upravništvo Slovence.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča prečistiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilenem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi **bandera** in **baldahine** ter izvršuje vsakovrstno **cerkveno perilo** iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame.

948 26-24

Naročajte **izborni ljubljansko delniško pivo**
iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Gradišče 1.

Drenikov vrh!

Naznanilo otvoritve gostilne na Drenikovem vrhu.

Slavnemu občinstvu se najtopleje priporočam za obisk, ker se bo skrbelo za najboljšo pijačo, kakor tudi gorka in mrzla jedila, kavo, čokolado i. t. d., ter točno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

Rus.

936 3-3

Dražbeni oklic.

946 3-2

V četrtek dné 30. julija 1903, popoldan ob 2. uri vršila se bode v hiši št. 37 v Kranju, kokrsko predmestje

prostovoljna prodaja

te hiše s hlevom, vrtom in njivo.

Na dražbo dana, enonadstropna hiša je

„stara gostilna pri vulgo Tišlerju“.

tik c. kr. Franc Jožefove gimnazije na državni cesti, katere lastnica oddala bode tudi naj-boljšemu ponudniku objednem koncesijo za žganjetoč.

Zidani hlev zraven „hiše“ ima prostora za 12 glav.

Vrt je skoraj največji v Kranju, leži za to hišo nad Savskim obrežjem z daleko-sežnim razgledom.

Njiva oddaljena je od Kranja kakih 10 minut, ima 5 mernikov posestva in 3 štantni kozolec.

Pri tej dražbi izklicala se bode hiša s hlevom in vrtom za 24000 K — njiva pa za 1000 K.

Varščine položiti je pred dražbo 2400 oziroma 100 K.

V dražbo ponujeni predmeti ogledajo naj se le na dražbeni dan dopoldan.

Dražbeni pogoji upogledajo se lahko vsaki čas pri pooblaščenca lastnice, gospodu Alojziju Colnar - ju odvet. solicatorju v Kranju, kateri bode tud dajal vsakršna zahte-vana pojasnila, tikajoča se dražbe.

Resnično!

pomaga
velikansko
kot nedosežen
uničevalec
mrčesov

Kupuj pa „le v steklenicah“.

V Ljubljani pri gospodih:

507 10-7

Ivan Fabian, na-slednik Anton Korbar
F. Groschl
C. C. Holzer
Ivan Jebačin

Anton Ječminek
A. Kanc, drog.
C. Karinger
Mihael Kastner
Edmund Kavčič
Kham & Murnik

Jožef Kordin
Anton Krisper
Peter Lassnik
J. Lenček
Karol Lexander
A. Lilleg

P. Mencinger
Ivana Perdana
nasledniki
Karol Planinšek
I. Mehle
A. Šarabon

Viktor Schiffer
M. Spreitzer
Anton Stacul
Fran Stupica
M. E. Supan
A. Sušnik

Ferd. Terdina
J. Tonich
Uradniško-kon-sumno-društvo

Bled: O. Wölfling, P. Homan.
Ornomoj: A. Lakner, K. Müller
B. Schweiger, A. Zorc.

Draga: P. S. Turk.

Hrib: A. Bučar, Fran Kovač.

Idrija: A. Jelenec, J. Septaves.

Kamnik: Anton Pintar, Fran Šubelj.

Kočevje: Fr. Loy, P. Petsche,
J. Rühel, Matija Kom, Fran Schleimer.

Kostanjevica: Alojzij Gač.

Kranj: Fr. Dolenc, Vilj. Killer,
Adolf Kreuzberger, Jan. Maj-dič, Karol Šavnik, lekarnar pri sv. Trojici.

Krško: F. H. Aumana sin, R. Engelsberger.

Litija: Lebinger & Bergmann.

Lož: F. Kovač.

Mirna: Jos. Schuller.

Mokronog: J. Errath, B. Sbil pri Školu.

Novo mesto: Küssel & Končan, Adolf Pauser.

Polhov Gradec: I. A. Leben.

Postojna: K. Ceferin, Anton Ditrch, G. Pikel.

Radeče: J. Haller, J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo.

Radovljica: L. Fürsager, Fri-derik Homann, Oton Homann

Šodražica: Ivan Levstik.

Škofja Loka: E. Burdych, M. Zigon.

Šiška: J. C. Juvančič.

Travnik: G. Bartol.

Trebnje: J. Petrovič, I. Zernatto.

Tržič: Fr. Raitharek.

Velike Lašče: F. M. Deganoc.

Vipava, Vrhnika: Fr. Kobal.

Zagorje: R. E. Mihelčič, Jan. Müller sen.

Žužemberk: Jakob Dereani.